

JEDNO (10 397) *pt i cn*

pt (7990), *cn* (2407).

jedno (9845), **jeno** (533), **ino** (19); *jeno KochList* (3), *Calag*, *KochBr*, *KochPam*, *KochProp* (2), *KochPropKKoch*, *PaprUp* (15), *KochPij* (2), *KochFrag* (12), *KochFragJan*, *JanNkarKoch* (3), *RybWit*; *jedno* : *jeno PatKaz II* (4 : 1), *PatKaz III* (9 : 6), *RejŁas* (1 : 1), *RejKup* (133 : 24), *Diar* (21 : 86), *DiarDop* (16 : 13), *UstPraw* (60 : 2), *BielKron* (589 : 3), *KochSat* (6 : 1), *Mącz* (97 : 3), *ProtOdm* (3 : 4), *SarnUzn* (46 : 1), *SienLek* (54 : 1), *LeovPrzep* (13 : 5), *GrzegŚm* (16 : 1), *BielSpr* (53 : 2), *MycPrz* (23 : 2), *Strum* (7 : 59), *KochOdpr* (1 : 5), *KochPs* (13 : 5), *SkarŻyw* (216 : 1), *KochTr* (3 : 1), *KochFr* (68 : 7), *KochPieś* (3 : 6), *PudłFr* (22 : 2), *GórnRozm* (68 : 3), *KochWr* (5 : 14), *GostGosp* (44 : 1), *GórnTroas* (2 : 2), *KochAp* (2 : 6), *OrzJan* (8 : 10), *WyprPl* (1 : 5), *WujNT* (249 : 6), *WysKaz* (21 : 1), *JanNkar* (30 : 8), *SarnStat* (396 : 107), *SiebRozmyśl* (18 : 2), *ZbylPrzyg* (3 : 1), *SzarcRyt* (1 : 3), *ZapKościar* (15 : 1), *ZapWar* (27 : 15); *jedno* : *jeno* : *ino ActReg* (93 : 6 : 1), *LibLeg* (77 : 55 : 18).

e oraz *o jasne*.

Sł stp, *Cn notuje*, *Linde XVI – XVIII w.*

I. W funkcji partykuły ekspresywnej uwydatnia i ogranicza: tylko (7990) :

1. *Uwydatnia i wyłącza w treści zdania jeden wyraz; jedynie, wyłącznie; vero Modrz, JanStat; unum Vulg, Cn; solum Mącz, Cn; tantum Modrz, Cn; duntaxat JanStat, Cn; tantummodo JanStat; dum, modo, tenus Cn* (1271) : [Xánt] Ezopowi dał v drzwi łać/ A iedno mędrce w dom pułzczać. *BierEz E2* (7); *Pozdrowiona bądź milofciwá krolowá milofierdziá [...]* bo iedno przez cię bog daie lafkę ij milofierdzié wlfytkim. *OpecŻyw* 183v(3); *ForCnR C2v*; *FalZioł III* 35c (8); *BielŻyw* 162 (2); *BierRozm* 10; *LibLeg* 6/117 (3); *RejPs* 38v (20); *ComCrac* 18 (2); *RejRozpr G2v* (9); A powyada yze łkrzynye włchithky wthem ljemvzye othworzone bili, a yedno v lyemvza łkobli dobil *LibMal* 1544/91v (2); *SeklWyzn c2* (7); *RejJóz E3* (10); *ZapWar* 1545 nr 2646; *SeklKat N3v* (8); *RejRozm* 396; *RejKup g8* (16); *KromRozm I L*; *MurzNTSekl nlb*; *KromRozm II b4v*; *KromRozm III B5v*; *Diar* 59 (9); *DiarDop* 99 (4); *BielKom F3v* (3); áby nye tákiemu [nauczycielowi] łyná łwego poruczał/ kthoryby yedno zapłatę chcyal myeć *GliczKsiąż L8v* (12); Nye máyá boyážni Bożey przed oczymá łwymi/ Bo łie tak yedno paráyá złofcyámi łprofnemi *LubPs D2* (24); *GroicPorz hh2*; Abowiem iedno tákich klenoty łie zdobyá/ Ktorzy przy zacnych łprawach w cnotę łie łpołobyá. *RejWiz* 98v (66); *Leop Judith* 6/13 (2); *RejFig Aav* (3); *RejZwierz* 127 (24); *BibRadz Gen* 42/38 (7); *OrzRozm R* (3); Też oná wynáźlá [!] máłło dzyáłác/ gdyż przed tym iedno mleko iedli á łery. *BielKron* 4v (31); *GrzegRóżn M3*; *KochSat Bv*; *Mącz* 182b (6); *OrzQuin F4v*; *Prot A2v*; *SarnUzn B4* (3); *SienLek* 7v (5); á łkoro przypádnie ná cię vpadek iáki/ niełzczeńcie iákie/ álbo przygodá/ iuż łtyłzyłz iż [przyjaciel kupny] łtoi z dáleká iedno dziwuiąc łie/ á żadnego rátkunku vpadkowi onemu nie dodawáiąc. *RejAp* 152v (48); *GórnDworz E7v* (15); *HistRzym* 107v (5); [Pan] iedno tám chce mieć łługi łwoie/ á łwierne łwoie/ gdzye łam będye być raczył. *RejPos* 292v (145); *RejPosWiecz²* 95v (2); *BiałKat* 336 (3); *HistLan A3v* (4); A ten łie drugi záłię iedno wala á przewráca iáko kiernoz w bárłogu kiedi łie drożdzy opije *RejZwierz* 142 (51); *WujJud* 72v (9); *WujJudConf* 57; *RejPosRozpr c2*; *HistHel B4v*; *MycPrz I Bv* (9); Ale kiedyc łye łługá dołtánie *Legart*/ piiánica/ kołtérá/ kłóry ieno czeka/ rychłoli go záwołáią ieść. *Strum R3v* (4); *BiałKaz E*; *BudNT a6*; *CzechRozm* 14 (10); *PaprPan* 12 (2); Potym go pytáią/ ielłize tę rzecż o kłorey

świadczyć ma/ widział/ czyli iedno słyżał? [*an vero audierit tantum?*] *ModrzBaz* 86 (4); *SkarJedn* 44; *Oczko* 6v (5); *SkarŻyw* 36 (3); *StryjKron* 59 (2); Omyliłás mię/ iáko nocny fen znikomy/ Który [...] nagle vćiecz: á temu ná iáwi Z onych fkárbów ieno chęć/ á żądzą zoftáwi. *KochTr* 13; *CzechEp* [416] (3); *KochPhaen* 19; *WerGość* 253; *WerKaz* 300; *BielSen* 13; *KochPieś* 15 (2); *KochSob* 63; *PudlFr* 42 (2); *ArtKanc* J11; *GórnRozm* L4v (10); *KochWr* 36 (4); *PaprUp* F2 (2); A tak wm prozno mi to persvaduiesz, abych sam iedno osobie myślił adomu swym nic *ActReg* 164 (15); *GostGosp* 14; Práwo bowiém ieno każe vżywác pieniężného zołnirzá dla lekkich wyćieczek *OrzJan* 58 (2); *LatHar* 122; Ieśli grzełzny ieft/ niewiem: to iedno wiem [*unum scio quia*]/ iż bywłzy ślepym/ teraz widzę. *WujNT Ioann* 9/25 (9); *JanNKar* A3 (2); *JanNKarKoch* D4v; Proftą Minutą nic fie dowięźć nie może: Ale iedno listámi álbo minutą pod pieczęcią/ álbo Księgámi przed łády [*sed tantum modo litteris JanStat* 508]. *SarnStat* 325 (38); *SiebRozmyśl* E4 (2); *GrabPospR* K4v (2); *PowodPr* 60; *SkarKaz* 457b; *VotSzl* C3v; *PaxLiz* D2; *ZbylPrzyg* A3v.

Połączenia: »chyba jedno« (1): Schełcz włhy na głowe zwoyowaly chiba yedno domi poofthawaly. *LibLeg* 11/165.

»jedno jacy« (1): gdyż iedno iacy kroleństwo Izráelłkie miał *BudBib* B3.

»jedno (...) tylko« [*szyk 34 : 18*] (52): *TarDuch* B7; *BielŻyw* 62 (2); *RejPs* 148 (3); *ComCrac* I3v; *Diar* 53 (2); *DiarDop* 112 (3); *LubPs* aa3 (2); *RejWiz* 148v; *KochZuz* A4; *BibRadz Gen* 7/22; Iuż iedno tylko lámá wieczna rołkofz á lámó wieczne błogóśławieniństwo zołthánie nád wiernemi Páńłkami. *RejAp* 188v; *RejPos* 133v (21); *RejPosWiecz*² 92v; *BiałKat* 13; *GrzegŚm* 35; Boć ftrách ieft ná nas iáko ná dzyeci máłzkára co twarzy odmienia/ thylko iedno fthráłzy á nic nie vczyni. *RejZwierc* 166v (2); *Strum* Nv; WŚákże my vftáwiamy/ áby iedno tylko raz Sędzia Ziemłki rozmyśłá fie [*non nisi semel Iudex deliberet JanStat* 492] *SarnStat* 791 (4); *SiebRozmyśl* F; *CzahTr* L3; *GoślCast* 27.

cum inf [*wzmacniając ekspresję uwydatnia jedyną, zwykle krańcową, możliwość*] (8): przyśłifmy iuż w Polłzce ná ołtátni punkt/ z ktorego iedno łpásć á łzyię złomić *OrzRozm* A4 (2); *OrzQuin* Kv; *RejAp* 180 (2); Iuż/ iáko ono powiádáią/ ná ołtátecznym łzrzeblu łwoim łthoisz/ iedno cie zepchnąc *RejZwierc* 131v; *WujJud* 73v.

a. *Uwydatnia inną od spodziewanej ilość lub intensywność (przeważnie z liczebnikami lub zaimkami liczebnymi)* (253) :

α. *Uwydatnia mniejszą od spodziewanej ilość lub intensywność; nie więcej niż, załedwie; tantulum* *Mącz*, *JanStat*; *tantum JanStat*; *duntaxat, omnino, solum, tantummodo Cn* (251) : [*mucho*] Gdzież będzie twoie bucenie/ Gdy cię iedno cięń ołtátnie. *BierEz* N3v (2); *ForCnR* C4v; *Murm* 10; *MetrKor* 57/120 (3); Vwarz tho v ognia w czyłtym garnku aż iedno trzecia część zołtanie *FalZioł* II 23v; *BielŻyw* 10; *LibLeg* 7/103 (2); *RejPs* 115v; *RejRozpr* Dv; zołtawyl vnyego kon za kthori mv then tho krzizankowłky myal dacz 20 zlothich włchakze yedno 10 yemv dall a 10 mv yelłcze winyen zołtall *LibMal* 1546/123v (7); *RejJóz* B6; *ZapWar* 1545 nr 2646; *SeklKat* Y4v (5); *RejRozm* 406; *RejKup* c8v (2); *KromRozm II* d3v; *Diar* 43; *GliczKsiąż* L2; Iáko ieft krotka á nie trwála zapłátá łwiátá obłudnego/ iż iedno do czáłu ty obłędne możności ie⁸⁰ trwáią. *LubPs* Rv *margin* (5); Podle niego pan Diłłkret iedno o płot fiedzi *RejWiz* 67 (17); *Leop Tob* 5/7 (2); *UstPraw* A2v (2); *RejFig* Cc3 (3); *RejZwierc* 102v; *BibRadz 1.Reg* 18/8 (4); *OrzRozm* R; á thám Axámítá zábili/ á Tháláfus iedno

łámotrzeć vćiekł *BielKron* 304v (60); *Mącz* 456c (2); *OrzQuin* Ov; Ia iedno cztherzy documentá wřpomnię ná ten czás. *SarnStat* G5; *SienLek* 40v (4); *RejAp* BB5 (8); *GórnDworz* O8 (4); *RejPos* 45v (20); *GrzegŚm* 35; [*Stylibon*] vćiekał iedno w kóřzuli s pogorzálego miáłtá *RejZwierc* 67v (9); *BielSpr* 6v; *WujJud* 14; *WujJudConf* 193v; *Strum* B3v (2); *BudBib* 2.*Mach* 7/16; *CzechRozm* 136v (4); *Oczko* 3; *SkarŻyw* 52; *KochJez* B3v; *KochSz* B2v (2); náóftátek przyřzedł do tákiego krefu/ że one máiętnořci fwoie iedno przez dwie lećie przez gárdło przelał *WerGořc* 225 (2); *ActReg* 28 (5); *ZapKořcier* 1588/77; Kury lie lęgá cáły rok/ poczáwřzy w pořt áż do łáwego ř. Marćiná: Geři iedno raz/ ále dobrze. *GostGosp* 110 (2); *WyprPl* B2v; *LatHar* 252 (2); *WysKaz* 29; przeto tu ták ieno ná króťce iákoby w miániu rzecz przypominam *SarnStat* 1263 (25); *GrabPospR* M3; *PowodPr* 18 (2); *VotSzl* E; *GosłCast* 28; *SzarzRyt* D4 (2).

Połączenia: »jedno dopirko« (1): á tho iedno dopirko poczátki á okázowanie gniewu Páńkiego nád námi *RejZwierc* 192.

»ledwo jedno« (2): nie vkazał lie iáwnie ná řwiát/ ledwo iedno przez trzy látá/ á potym wnet márnie zginął. *RejPos* 320v; *RejZwierc* 270.

»jedno niemal« (1): á zá dzieięć iedno niemal dni od wyciągnienia řwego/ R. P. z wielkięy trudnořci do lepřzęy o vřpokoieniu ięy nádzieie przywiódl *SarnStat* 1051.

»jedno tylko« [*szyk* 7 : 1] (8): *BibRadz* Mar 8/14 (4); [*Apostołowie*] iedno thylko ná kilka řłow od Ianá řwiętego/ [...] wnet bieźeli zá tym Pánem řwoim. *RejPos* 275 (2); *RejPosWiecz*² 92; *VotSzl* Dv.

β. *Uwydatnia więkřzú od spodziewanej ilořć; nie mniej niź, dopiero* (2) : żeby lie nye godziło dzyecyęcyá vćzyć zá bárzo młodych lat [...] ále yedno w fiódmem lecye *GliczKřiqź* I5 (2).

b. *Połączenie »nie jedno« zapowiada wystąpienie szeregu treřci przeciwwstawnych (nie zawsze sformułowanych), zwykle wylęczajęc jeden element w przeciwwstawieniu do ogółu; non ... tantummodo ... sed, non modo ... sed etiam* Cn (184) :

α. *Bez wyrażonego członu szeregu przeciwwstawnego* (6) : *BierEz* O3; A iáko oko nie tylko řobie widzi/ ále teź inym członkom ku potrzebie ich. Serce teź nie iedno řobie łámo myřli w potrzebach řwoich. *RejPos* 281 (2); *RejZwierc* 71v *marg* (2); *DZiatki* mięycięřz to ná pieczy/ Ze nie iedno to złé rzeczy/ Które ludzie miánowicie/ Złęmi zowá pořpolicie. *KochMRot* B2v.

β. *Z wyrażonym członem szeregu przeciwwstawnego [w tym: w postpozycji* (1)] (178) : Ale nie iedno ři ktorzy fukáią/ ábo nářzekáią wielkimi řá w miłóřci prořtaki/ řiřá ięřcže mimo the/ głupich lie záwadza *GórnDworz* Cc7v; Lecź rozumiałem temu żeby co prořtakom przykro/ nie iedno dziwno/ było. *BudBib* c; *GórnRozm* I.

Połączenia: »nie tylko jedno« (2): *RejZwierc* 22; iźbych zá morze pielgrzymuiąc/ nie tylko iedno powietrza/ y niebá odmieniał/ łtárałem lie o to s pilnořcią/ coby było z dobrá řławá řpolney Rzeczyřpolitey nářzey *StryjKron* A3v.

»nie jedno ... a« (2): Aleć to nie iedno od powietrza/ á częřciey řnadź od zbytniego opijánia y obźářtwá. *SienLek* 61 v; *BudNT* q2.

»nie jedno ... ale (i, teź, owszem, jakmiarz)« = *non tam ... quam, non tantum ... sed etiam* *Modrz; non solum ... verum etiam* *JanStat* (168); *PatKaz* III 138; a thak miedzi thá zawiedzioná czeladziá nieyedno řá pořłřky alie są miedzi nymy thatharowie *LibLeg* 10/56; *RejPs* 112v; *SeklWyzn* 2v (16);

SeklKat A3 (30); *RejKupSekl* a2 (6); *MurzNT Luc* 4/4; *DiarDop* 115 (2); *RejWiz* 19 (2); *BielKron* 206 (2); *SienLek* 81 (8); *RejAp* 20 (2); *GórnDworz* Y7 (7); *RejPos* 32v (4); *KuczbKat* 225 (2); *RejZwierc* 22 (6); *WujJud* 29v (3); *BudBib* B2v (22); *KarnNap* D3; *ModrzBaz* 1v (3); á nie iedno Polacy/ ále káždy národ prawdy nię rad flucha *GórnRozm* D4v (12); *ActReg* 139 (6); Nie iedno źimie/ ále y lećie śmołę tłą. *GostGosp* 82 (3); *OrzJan* 10 (10); *WujNT* 11 przedm (4); *JanNKar* Bv (5); *SarnStat* 609 (4); *CiekPotr* A2v (4).

»nie jedno ... i« (2): Alem ći ia nie iedno śam/ Y tákich wiele błaznow znam *BierEz* Q3; *RejFig* Dd8v.

»nie tylko jedno ... lecz« (1): [człowiek powinien żyć] Vważáiąc y przeźłę y dziśieyźe rzeczy [...] A nie tylko iedno to co ciáłu śmákuie/ Lecź to co fláchetną myśl w cnoty przypráwuie. *RejWiz* 18.

c. W wypowiedziach, w których zakres czynności jest ograniczony przysłówkiem typu: mało, trudno, rzadko; *quam* *Modrz* (26) : A przyśfediłły do náwroceny Páwłá S. máło co inego/ yedno pyelgrzymowánye y przygody yego opifuyą. *KromRozm II* e (2); *Diar* 19; *RejZwierc* 86b; *RejAp* 67v (5); *GórnDworz* G2v (3); *HistRzym* 12v; A rzadko áby śkąd inąd przypowieść śwą napirwey pocźać raczył/ iedno ábo o iákim bogacźu/ ábo o iákim pyźnym *RejPos* 199 (5); *RejZwierc* 255v (3); *Strum* P2v; á w to trudno ma tráfic ktory śprawcá aby rzádný pośthępek w tym vczyńił/ iedno przez cźęłte ćwiczenie á okázowánie. *BielSpr* 6v; *ModrzBaz* 35; Prozno powiádác ináczey Iedno ták iáko ielł w rzeczy. *MWilkHist* Dv; *ActReg* 73.

2. Uwydatnia i wyłącza jedyną możliwość z treści zaprzeczonej; oprócz, poza; nisi *PolAnt*, *Vulg*, *Mącz*, *Modrz*, *JanStat*; *quam* *Vulg*, *Modrz*, *JanStat*, *Cn*; *praeterquam* *PolAnt*, *Modrz*, *JanStat*; *praeter* *Mącz*, *Modrz*, *JanStat*; *nonnisi*, *praeter tantum* *JanStat*; *sed* *Vulg*; *verum* *PolAnt* (3731) : *BierRaj* 21; *OpecŻyw* 38 (9); *ZapWar* 1553 nr 2685 (2); *MetrKor* 40/815 (2); *PatKaz I* 17; *PatKaz III* 125v (2); *BIedrzeniecz* ielłh ziele podobne łamikamieniowi/ niemaiącź roznoćci iedno w kośmatości *FalZioł I* 103a (3); *BielŻyw* 112 (4); *GlabGad* A4v; *MiechGlab* 70; *KłosAlg* G; *WróbŻołt* 76/4 (3); *LibLeg* 6/117 (9); Abowiem onemu nielza idz iedno zá przodki śwemi ktorych teź y zebránia y obyczáiw vżywał *RejPs* 73v (37); obieczyemy [...] czła na wodzie [...] niebracz, iedno vedlie Statutu a śtaradawne⁸⁰ przivilieya *ComCrac* 13v (2); *LibMal* 1543/77 (6); *RejRozpr* G3v (2); *RejJóz* C4; *SeklKat* Q; *RejKup* Iv (12); *MurzNT Mar* 2/26; *KromRozm II* d2v (2); *KromRozm III* P6v; *Diar* 41 (2); *DiarDop* 111; *GliczKsiąż* I2 (3); *LubPs* F4v (3); *GroicPorz* fv (5); *KrowObr* A3 (8); *RejWiz* 3 (10); *Leop Ier* 44/14 (5); *OrzList* h4v; *UstPraw* A3 (19); *RejFig* Cc2v (2); *RejZwierc* 30v (4); *BibRadz I* 86b marg (11); *Goski* *; *OrzRozm* L4 (6); Vítáwił teź áby nie krzcźono ludzi iedno w łobotę *BielKron* 158 (48); *GrzegRóżn* C3 (5); *KochSat* A2; *KwiatKsiąż* P2; *Mącz* 426b (3); Trzebá tobie Láiku Królá/ nie dác go Bóg/ iedno przez tego Káplaná. *OrzQuin* Gv (3); *Prot* D3; *SarnUzn* C6 (6); *SienLek* 199; *RejAp* 77v (19); *GórnDworz* b2 (24); *GrzepGeom* K3 (5); *HistRzym* 18 (5); *RejPos* 12v (89); *BiałKat* 3v (3); *BielSat* C (5); *GrzegŚm* 25 (2); *HistLan* F2v; *KuczbKat* 285 (3); *RejZwierc* 13v (44); *BielSpr* 51; *WujJud* 102v (9); *WujJudConf* 57v (7); *RejPosWstaw* [41⁴]; *BudBib* b2 (3); *Strum* E2; *BiałKaz* F3; *CzechRozm* 19v (27); *PaprPan* Bb2v; w Turcech tákí obyczáy ielł/ że białe głowy á zwłálcźcá męźátki/ niewychodźą z domow iedno z zákrytą twarźą [*non prodire nisi facie veleta*]. *ModrzBaz* 55 (8); *SkarJedn* 7 (3); *KochOdpr* B2 (3); *Oczko* 12 (6); *KochPs* 17 (4); *SkarŻyw* A5 (24); *KochTr* 5;

StryjKron 66; *CzechEp* 35 (18); *NiemObr* 17 (7); *KochFr* 36 (3); *ReszPrz* 40 (3); *WerGośc* 219 (5); *WisznTr* 16; *BielSjem* 14; *KochPam* 86; *KochPieś* 16; *PudlFr* 7; *ArtKanc* F6v (3); *BielRozm* 16 (2); *GórnRozm* A3 (8); Owa niewmiéłz ieno gánić/ co iéft łácno *KochWr* 41; *ActReg* 4v (13); *GostGosp* 46 (2); *GórnTroas* 42; *KochAp* 9; *KochFrag* 27 (2); *OrzJan* 54 (3); *LatHar* 329 (5); Nie iéft Prorok beze czći iedno w oyczyźnie íwoiey [*non est propheta sine honore nisi in patria sua*]. *WujNT Math* 13/57 (43); *WysKaz* 32; íkázuiemy: áby Stárołtowie ziem náłzych nie łádźili/ iedno té rzeczy nížéy nápińáné [*praeter infrascriptos articulos*] *SarnStat* 528 (69); *SiebRozmyśl* Pv; *ZapMaz II G* 97/89v (2); *GrabPospR* L3v; [*rodzice*] nie poruczą koniá iedno vmieiętnemu y pilnemu máłztálerzowi: á fyná ládá komu da w rękę *SkarKaz* 420b (27); *VotSzl* B3 (4); *SkarKazSej* 662b (2); *KlonWor* 55.

Połączenia: [„jedno” prawie zawsze na końcu połączenia;żyk pozostałych elementów różny]: »nic (inszego) (...) jedno (tylko)« = *nihil (aliud) ... nisi Mącz; ne quid ... nisi Vulg; nihil aliud quam Modrz* (866): *OpecŻyw* 52v (7); *OpecŻywPrzedm* C3; a nye grodzylyszmy nynaczyem yedno na swem kády sthara dawna plothy bywały *ZapWar* 1522 nr 2279; *PatKaz III* 93 (4); *FalZioł IV* 44a (5); *BielŻyw* 46 (6); *GlabGad* A7 (7); *LibLeg* 7/10 (8); *WróbŻołt* 118/9; *RejPs* 87 (24); *LibMal* 1543/70 (4); *RejJóz* L7v; *SeklKat* E2 (7); *RejKup* 4 (5); *HistAl* G6 (4); *KromRozm I* C4 (8); *MurzHist* E2v (8); *MurzNT* 31 (2); *KromRozm II* c3 (6); *KromRozm III* H4 (13); *Diar* 65 (9); *DiarDop* 108; *BielKom* E3v (2); *GliczKsięż* H3 (3); *LubPs* N3v (10); *GroicPorz* i2v (3); *SeklPieś* 19; *KrowObr* A4v (68); *RejWiz* 5v (5); *KrowObr* 57 (5); *Leop* 3.Reg 22/16 (6); *OrzList* g4; *RejZwierz* 61 (4); *BibRadz I* 2a marg (24); *OrzRozm* B3 (25); boć nic innego niemyłli ten okrutnik [*Machomet*]/ iedno iákoby Krześciány wykorzenił *BielKron* 253v (40); *GrzegRóżn* C (5); *KochSat* B3v; *KwiatKsięż* Hv; *Mącz* 385a (18); *OrzQuin* A4 (19); *SienLek* 10 (4); *SienLekAndr* a2; *LeopPrzep* G2v (3); *RejAp* 147v (36); *GórnDworz* B7 (21); *GrzepGeom* H4v; á niewierz niczemu inemu iedno temu to pierścieniowi gdyżbych gi posłał. *HistRzym* 15 (10); *RejPos* 286 (103); *RejPosWiecz*² 91 (4); *RejPosWiecz*³ 97 (3); *BiałKat* 26 (11); *GrzegŚm* 11 (4); *KuczbKat* 120 (4); *RejZwierz* 12 (37); *BielSpr* 52v (2); *WujJud* 3v (20); *WujJudConf* 8 (6); *RejPosRozpr* c2 (2); *RejPosWstaw* [41³] (4); *BudBib* c2 (7); *BudBibKaw* A3v; *MycPrz* II B (2); *Strum* F3; *BiałKaz* H3v (2); *BudNT* c2v (3); *CzechRozm* 18v (23); *KarnNap* Ev (2); á iże niczem inłzym niemoże być nágrózione mężoboyłtwo/ iedno zámordowánim mężoboyce [*nec alia re pensari posse homicidium quam interfecto homicida*]. *ModrzBaz* 27v (20); *SkarJedn* 35 (6); *KochOdpr* C3v; *Oczko* 1 (4); *KochPs* 174 (2); *SkarŻyw* 4 (34); *MWilKHist* Gv (2); *ZapKościer* 1580/14v (2); *StryjKron* 652; *CzechEp* 143 (4); *NiemObr* 38 (10); *ReszHoz* 116; *ReszList* 146 (4); *ReszPrz* 55 (9); *WerGośc* 254; *WerKaz* 280; *ArtKanc* L19 (2); *GórnRozm* A2v (6); *ActReg* 14 (6); *GostGosp* 1; *Phil* D3 (2); *GrabowSet* E4v; *KochAp* 6; *OrzJan* 89 (3); *LatHar* 90 (6); *KołakCath* B4; Y rofkazał im áby nic ná drogę nie bráli/ iedno tylko lafkę [*ne quid tollerent in via, nisi virgam tantum*] *WujNT Mar* 6/8 (27); *WysKaz* 14 (6); *JanNKarKoch* G2; *SarnStat* 442 (3); *SiebRozmyśl* [A2] (2); *GrabPospR* K3v; *PowodPr* 54; *SkarKaz* 38b (2); *KlonFlis* A3v; *KlonWor* 76.

»nikt (*a. żaden*) (*inszy*) (...) jedno (tylko)« = *nemo ... nisi Vulg, Modrz, JanStat; nec quisquam ... sed Vulg; non ullus ... praeterquam PolAnt; nullus alter nisi JanStat* (456): *OpecŻyw* 78 (9); *PatKaz II* 30 (4); *BielŻyw* 53 (2); *LibLeg* 6/160 (6); *WróbŻołt* B6v (3); *RejPs* 103v (15); *ComCrac* 13v; Powyedzyall ích nykth ynny yedno woyczyech Withoślawfky rady they abi Mathką fwoyą vnyośl yemv yefth

dodall. *LibMal* 1546/122; *SeklKat* E3 (5); *RejKup* ee5 (4); *HistAl* 18; *MurzHist* P4 (2); *MurzNT Matth* 11/27 (7); *KromRozm II* b3 (3); *KromRozm III* I3v (3); To wszystko [...] nikomu inemu nie przystoi z powinności dojrzeć, jedno WKM naszemu MP. *Diar* 69 (7); *DiarDop* 85; *GliczKsiąż* G8 (3); *LubPs* G2v (13); *GroicPorz* gg3 (2); *KrowObr* 11v (11); *RejWiz* 90v; *Leop Mar* 10/18 (7); *UstPraw* A4 (6); *RejZwierz* 133; A nie był tám nikt/ iedno oni dwa ftárcy [*et non erat ullus ibi, praeterquam duo seniores*] *BibRadz Dan* 13/16 (9); *OrzRozm Dv* (4); *BielKron* 46v (22); *GrzegRóżn* D2v (2); *OrzQuin Gv* (9); *SarnUzn Dv* (5); *RejAp* B7 (43); *GórnDworz E5v* (5); *HistRzym* 8v (3); *RejPos* 86 (55); *RejPosWiecz²* 95v (2); *BiałKat* b2v (7); *BielSat* C2; *GrzegŚm* 18 (2); *HistLan* E3v; *KuczbKat* 220 (2); *RejZwierz* 52 (7); *WujJud* 105v (3); *KochList* 2; *RejPosWstaw* 143v; *BudBib* c2v; *MycPrz* II C3; *BiałKaz* F3; *BudNT* M5v (3); *CzechRozm* 12 (24); *ModrzBaz* 14 (11); *SkarJedn* 5 (17); *CzechEp* 117; *NiemObr* 93 (2); *PudlFr* 51; *ArtKanc* J14 (2); *BielRozm* 17 (2); *ActReg* 54 (2); *GrabowSet* E4v; *KochAp* 5 (2); *KochFrag* 30; *OrzJan* 7 (4); *ZapKościar* 1591/46 (2); *WujNT Matth* 11/27 (32); *WysKaz* 4; *SarnStat* 692 (36); *SiebRozmyśl* E3 (2); *SkarKaz* 381a (3); *CiekPotr* 17; ZAden nie zna boleści iedno co ią czuie Zaden nie zná rádości procz co fię ráduie *SkorWinsz* A3.

»nie co (a. kto) (inszy) (...) jedno (tylko) itp.« = *nihil aliud ... nisi Vulg; non aliud ... quam Modrz* (325): *OpecŻyw* 43; *BielŻyw* 95 (2); *KłosAlg* A4v; *LibLeg* 7/103 (4); *RejPs* 17v (9); *ComCrac* 14; *RejRozpr* B3; *RejKup* f8; *KromRozm I* K4v (3); *MurzNT* 28v (2); *KromRozm II* d3 (2); gdje nye kogo inego yedno ludzye w Ephezye nápomina *KromRozm III* G3 (9); Rozkazano nam w propozycji sejmowej od Krola JM Pana naszego transverso ordine, abychmy ni o czym innym nie radzili, jedno o obronie postronnej. *Diar* 35 (5); *GliczKsiąż* B4 (13); Czo s they pyosniki przed fię brác mamy. I. Iż ni ku komu iedno ku Pánu w pothrzebach fwych oczy fwe podnośic mamy. *LubPs* cc3v *marg* (17); *KrowObr* 87v (6); *RejWiz* A5; *Leop Act* 17/21; *BibRadz Ez* 15 *arg* (3); *OrzRozm* G4v (5); *BielKron* 118v (8); *Mącz* 319c (5); *OrzQuin* E (9); *SienLek* 31; *RejAp* 74 (5); *GórnDworz* E6 (12); *HistRzym* 122v; *RejPos* 115v (60); *RejPosWiecz²* 93; *RejPosWiecz³* 98; *KuczbKat* a2 (2); *RejZwierz* 12 (14); *WujJud* 41v (3); *MycPrz* II A2; *BudNT* b4 (2); *CzechRozm* 253v (41); A radbych to widział/ áby wielcy Pánowie [...] swoie Dwory nie zá co inšzego v fiebie mieli/ iedno zá szkoly wšelákich cnot [*non alio loco habendas statuunt, quam scholas virtutum omnium*] *ModrzBaz* 14 (5); *SkarJedn* 177; *Oczko* 6v (2); *SkarŻyw* 374 (3); *ZapKościar* 1581/20v; *CzechEp* 14 (28); *NiemObr* 20 (2); *ReszPrz* 107; *ReszList* 142; *WerGość* 214; *WerKaz* 285 (5); *ArtKanc* K10 (2); *GórnRozm* A2v; *KochWr* 21; *ActReg* 21 (2); *GostGospSieb* +3; *OrzJan* 51; *LatHar* 593; *WujNT kto* (10); *SarnStat* 550 (3); *CzahTr* A3.

»nie (inszy) ktory (a. jen) ... jedno« (12): á rozprofz ony aby poznali, iż nieieft iny ien by walczył za nami iedno ti Boże nafz *TarDuch* A2 (2); *WróbŻółt* C4; *CzechRozm* 9v (3); Wfzákże/ ácz to pewna/ iż nie inšzy ktory/ iedno Bog Izráelłki fám iedyny wfzech rzeczy ftworzyciel *CzechEp* 283 (6).

»nie inszy [kto, co] (...) jedno; żaden (inszy) [kto co] (...) jedno (tylko) itp.« = *nullus [nec quis, quid] ... nisi Vulg, Mącz, Modrz, JanStat; non alius [nec quis, quid] ... quam Vulg, Modrz, JanStat; nullus [quis, quid] ... praeter Modrz* (572): *BierRaj* 20v; *BierEz* Qv; bez wfłe⁸⁰ wąptieniá nieieft ijnłlá tego przyczyna/ iedno ij że diábel ieft poftrod twego fertzta. *OpecŻyw* 86 (5); *PatKaz II* 82v; *PatKaz III* 119v (2); *ZapWar* 1529 nr 2475; *FalZioł* + 2v (7); *BielŻyw* 159; żadnego fłmaku nie czuie ięzik

iedno przez wilgotę fliny *GlabGad* C5; *WróbŻolt* 58; *LibLeg* 6/117v (5); *RejPs* 127v (10); *ComCrac* 17v (3); *SeklWyzn* D (3); *RejJóz* H4v; *SeklKat* M2 (3); *RejKup* z8; *HistAl* I (2); *KromRozm I* Hv (2); *MurzHist* C2 (3); *KromRozm II* i2v (2); *KromRozm III* D2 (3); *Diar* 21 (7); *DiarDop* 98 (2); *GliczKsiąż* C (7); *LubPs* B4v (10); *RejWiz* 169 (2); *GroicPorz* p4; *KrowObr* 11 (17); *Leop Ioann* 6/22 (6); *OrzList* c2v (3); *UstPraw* B3 (4); *BibRadz I* *4v (5); *OrzRozm* F3 (6); *BielKron* 218v (19); *GrzegRóżn* E3 (6); *KwiatKsiąż* Dv (3); *Mącz* 231a (3); *OrzQuin* D (15); *SarnUzn* E7v (4); *SienLek* 18; *LeovPrzep* B4; *RejAp* BBv (19); thám iuz inákłzey rády niemálz/ iedno tákiego wyrzucić s pośrodká ludzi/ á dáć mu miefzkánie miedzy bydłety. *GórnDworz* L13v (22); *GrzepGeom* O4; *HistRzym* 85 (5); *RejPos* 187v (79); *RejPosWiecz*² 95; *BiałKat* 110v (9); *GrzegŚm* 34; *HistLan* C2 (2); *KuczbKat* 5 (3); *RejZwierc* 8v (16); *BielSpr* 16v (4); *WujJud* 91 (13); *WujJudConf* 87v (6); *RejPosWstaw* [41²] (2); *BudBib 2.Esdr* 2/12; *BiałKaz* D4v (3); *BudNT* d2; *CzechRozm* 22 (18); Zadną fię rzeczą w doftawániu doftoieńftw podpierác niechćiał/ iedno tylko lámą cnotą ábo mełftwem [*Nulla re petendis honoribus niti volebat praeter solam virtutem*] *ModrzBaz* 43 (9); *SkarJedn* A2v (5); *SkarŻyw* 89 (9); *CzechEp* 202 (7); *CzechEpPOrz* **3v; *NiemObr* 28 (5); *KochFr* 68; *ZapKościer* 1584/67v; *KochDz* 106; *ReszPrz* 52 (5); *ReszList* 174 (3); *WerGość* 215 (2); *ArtKanc* E8; *BielRozm* 29; *GórnRozm* E3v (4); *KochWr* 25 (5); P. Gniezninski do nas wskazał przez nasze Posły zem ia nie inżem sposobem tu przyiachał, iedno iako Senator nieposlednieyzy Woiewodztwa tego *ActReg* 49 (3); *GostGosp* 98 (2); *GostGospSieb* +2v; *GórnTroas* 4; *GrabowSet* A2; [mniemał] że ón inżey łpráwy niema/ Ieno pás kupić: álbo czapkę nową *KochFrag* 28; *OrzJan* 102 (12); *LatHar* 22 (6); *WujNT Act* 17/21 (16); *WysKaz* 5; *JanNKar* C; *SarnStat* 52 (57); *GrabPospR* K3 (2); *PowodPr* 44 (2); *SkarKaz* 40a (9); *VotSzl* E; *SkarKazSej* 689b (3); *KlonWor ded* ++3; *PudłDydo* [B5]v.

»nie ktory (a. jaki) (inzy) [*kto, co*] (...) jedno« (12): *KromRozm II* g2; y z łtrony vrodzenia z mátki/ y z łtrony mężá iey/ nie do ktorego inżego domu/ ábo potomłtwá náležał Jezus Pan/ iedno Judzinego/ á do domu Dawidowego. *CzechRozm* 159 (7); *CzechEp* 34 (2); *WerKaz* 296; lifty nieiákim innym/ iedno Rułkim piłmem piłané y odpráwowáne bydź máią *SarnStat* 1062.

»nie (a. nic) inaczej (a. inak, a. inacy) (...) jedno« = *non aliter* (...) *nisi PolAnt, Modrz, JanStat; non aliter* (...) *qumn Modrz, JanStat; non secus quemadmodum* (a. *tanquam*), *nunquam secus ... ac si nonnisi Modrz* (508); *OpecŻyw* [80v]; *FalZioł* V 26; *BielŻyw* 92; *GlabGad* G8; *MiechGlab* 15; thedy Cessarz wyedzancz ysz tho yest Croliewszki wnvk nyeynaczey by był wczinyel yedno yako theras wczinyel. *LibLeg* 9/51 (9); *KlerWes* Av; *WróbŻoltGlab* A2v; *RejPs* 134 (22); *LibMal* 1544/91; *SeklWyzn* C (2); *SeklKat* I2v (3); *KromRozm I* G2 (3); *MurzHist* F4v; *KromRozm II* h2 (5); *KromRozm III* B7v (6); *Diar* 43 (8); *GliczKsiąż* N8 (3); *LubPs* H3 (4); *GroicPorz* hv (5); Abowiem chćiał być nád inże włzyftki Biłkupy podwyłfony/ nie inak iedno iáko on Lucyper wniebie/ nád inże włzyftki Anioły *KrowObr* 7v (26); *Leop Num* 22/4 (2); *UstPraw* H2; *BibRadz I* 3a marg (2); *OrzRozm* P2v (2); *BielKron* 42v (25); *GrzegRóżn* C4 (3); *Nunquam secus illam habui ac si esset nata*, Nie ynaczeym yá miał yedno yákoby włafną łwą corkę. *Mącz* 151a (3); *OrzQuin* P4v (7); *SarnUzn* C4v (3); *SienLek* 176; *LeovPrzep* bv; *RejAp* 52 (5); Owa Biłkup ináczej nic/ iedno gárłem łkárác go chćiał. *GórnDworz* Q2v (33); *RejPos* 42v (73); *RejPosWiecz*² 93 (3); *RejPosWiecz*³ 97v; *BiałKat* 153v (6); *BielSat* C2v (2); *GrzegŚm* 12; *KuczbKat* 155; *RejZwierc* A3v (21); *BielSpr* 8v (2); *WujJud* 29 (19); *WujJudConf*

21 (5); *RejPosWstaw* 110v; *BudBib Sap* 8/21 (3); *BiałKaz* F4; *BudNT* d3v (3); *CzechRozm* 21 (3); *ModrzBaz* 71v (40); *ModrzBazBud* ¶5; *SkarJedn* 65; *Oczko* A3v (2); *SkarŻyw* 253 (6); *ZapKości* 1582/28; *CzechEp* 71 (11); *NiemObr* 13 (4); IA ináčéy nie piłzę/ ieno iáko żyię *KochFr* 100 (2); *ReszPrz* 26 (5); *WerKaz* 281; *PudłFr* 64; *ArtKanc* L20v; *BielRozm* 18; *GórnRozm* A3v (3); *PaprUp* F4 (2); *ActReg* 8 (3); *Phil* B (4); *KochFrag* 52 (3); *OrzJan* 10 (3); *LatHar* 187; *WujNT* 393 (7); *WysKaz* 36; *JanNKar* E4v; *JanNKarKoch* G2; POłpolité ruńzenié woyny nie ináčéy/ iedno rozmyślnie/ y z łłuznych przyczyn y potrzeby połpolitéy ná przyśłzé czáfy vřtáwiác będziemy [*Bellicam expeditionem generalem nonnisi deliberate instituamus*] *SarnStat* 299 (54); *GrabPospR* K4; *SkarKaz* 519b; *CiekPotr* 78 (2); *SkarKazSej* 682a.

»ni(e) ... skądinąd (a. nie gdzie indziej), nie indziej itp.) (...) jedno« = *nec nisi Modrz; non nisi JanStat* (177): abich nygdzyey przebitku nyemyal yedno wtobyey yedinim mogym wefelyu. *BierRaj* 17v; *OpecŻywPrzedm* C3v (2); *FalZioł* V 10; *LibLeg* 8/133 (3); *WróbŻołt* V8v; *RejPs* 190 (6); iz nie indziej ma bycz dzierząn Syem Valny, iedno w Piotrcovie *ComCrac* 13v; Ze wřząd o mnie rady mało A nielza iey z ynąd łzukać Iedno tobie wřzytko w mocz dać *RejJóz* D8; *RejKup* dd7v; *HistAl* K3; *KromRozm II* o4; *KromRozm III* B5v (6); *Diar* 32 (2); *LubPs* Ev (8); *GroicPorz* bb4 (2); *KrowObr* 2; *RejFig* Aa2; *RejZwierc* 105; *BibRadz* 4.Esdr 3/34 (2); A iż tych rzeczy nigdzie indziej iedno w Polřzce niemáłz/ łatwi dowod *OrzRozm* L2v (4); *BielKron* 39 (8); *GrzegRóżn* B4 (2); *KochSat* B2v; *Mącz* 128a; *OrzQuin* C (9); *SienLek* 256v; *RejAp* 156v; *GórnDworz* M6v (4); *RejPos* 133 (19); *BiałKat* 103v; *KuczbKat* 5; *RejZwierc* 150; *WujJud* 14v (11); *RejPosWstaw* [41⁴]v; *BudNT* d3v; *CzechRozm* 114 (6); Smielzny to záprawdę ieft obyczay/ á niłkad inąd iedno z niewiádomořci prawđziwey včziwořci pochodzący [*nec nisi ex ignorantia veri honoris profectus*]. *ModrzBaz* 59v; *SkarJedn* 7 (8); *Oczko* 14; *SkarŻyw* 2 (3); *ZapKości* 1580/5v (3); *StryjKron* 345; *CzechEp* 247 (2); *NiemObr* 74 (7); *ReszPrz* 111; *WerGořc* 203 (2); *WerKaz* 300 (2); *ArtKanc* J4v; *GórnRozm* Fv; *KochWr* 22; *ActReg* 119; *KochAp* 13; *KołakSzczęřl* A2 (2); *WujNT ktv* (3); *JanNKar* C2v (2); o tákowe Pozwy nie indziej vznawano byđz ma/ ieno v onégo łądu álbo vrřdu: v którego produkowané będa [*pro talibus Citationibus non alibi cognoscendum est, nisi apud illud iudicium vel officium, apud quod producentur.*] *SarnStat* 711 (16); *PowodPr* 21; *SkarKaz* 156b; *GosłCast* 18; *SkarKazSej* 674b.

»nigdy (a. inedy) (nic) (...) jedno« = *numquam nisi Mącz, Modrz; non nisi Modrz* (25): *WróbŻołt* oo2v; *RejPs* 150v; *RejJóz* F4v; *SeklKat* K4v; *LubPs* R5; *RejWiz* 49; Wiktor Papieř rodem z Afryki/ ten vřtáwił ná Niceńłkim Koncylium/ áby wielkánoc nie inedy była řwięconá iedno w dzyeń niedzyelny ná řchodzye Kwietniá *BielKron* 150v (2); *GrzegRóżn* C; *Mącz* 157d; *RejPos* 271v; gdyř złořciwi nigdy iedno zá řtráchem grzeřzyć nie przeřtawáią *RejZwierc* 262 (2); Y nie byłam nigdy wefoła niewolnicá twoiá/ od tego czáfu iakom tu ieft/ iedno w tobie Boże Abráhánow [*usque nunc verum in Te Domine Deus Abraam*]. *BudBib Esth* 4/18 [przełkad tego samego tekstu *SkarKaz* 351a]; *CzechRozm* 215v; [*Senat*] o napřednieyřzych řprawách Rzeczypołpolitey rádži/ á nigdy niebywa zbierąn/ iedno dla wařnych řpraw [*quique non nisi de gravibus rebus idque fere in conventibus uniuersorum cogi soleat*] *ModrzBaz* 25v (2); *SkarŻyw* 140 (2); *ReszPrz* Av; *WujNT* 307 (2); *SkarKaz* 351a (3).

»jedno tylko« = *nisi solummode Vulg; nonnisi JanStat* (7); *KrowObr* 52v (2); *Leop* 4.Esdr 8/5; Przetoc y Król Dawid/ vřzyčóny łobie Chłéb řwięty od Achimelechá Káplaná iadł/ którego nie

godziło fye ieść/ iedno tylko łámym Kápłanom *OrzQuin* V2v; *RejPos* 327v; *KuczbKat* 355; *SarnStat* 699.

»żaden pierwszy jedno« (2): *KromRozm III* O4; Ia żadnego pierwfzego/ iedno Christuła nienásłáduiąc/ błogółáwieńtwnu twemu/ to ieft Stolicy Piotrowey/ łpolecznością fie przyłączam. *WujJud* 117v.

3. *Uwydatnia i wyłącza najdogodniejszą z możliwości (z comp) (725) :*

a. *Z treści zaprzeczonej; niż, jak tylko, chyba tylko; quam Vulg, Mącz, Modrz, JanStat; nisi Mącz, Modrz, JanStat (611) :*

α. *Z comp. przysłówka (393) :* thedy nyemám dalyey ycz yedno nakonyecz mółthu zamkowego *MetrKor* 37/4 (3); *ZapWar* 1521 nr 2220 (2); *FalZioł* IV 19b (2); *BielŻyw* 92; *LibLeg* 8/26v (7); niemogliśmy z radami náłłemi y z połly Ziemłkami dluzei obrony wkoronie Polskiewy iedno roczną połtanowicz *ComCrac* 11 (3); *KromRozm II* h4 (3); *KromRozm III* B4v (2); *Diar* 80 (3); nye dam wyęcey/ yedno yáko yeft obyczay *GliczKsiąż* M3 (2); *GroicPorz* kv (5); *KrowObr* 220; *RejWiz* 189 (2); *UstPraw* B4v (9); *RejZwierz* 24 (2); *BibRadz Act* 15/28 (2); *BielKron* 117 (7); *KochSat* B4; *Mącz* 394b (5); á ták to łłowo animal, niemoże być Polakom włáłniéy rzeczoné iedno żywioł/ bo żywie *SienLek* V2 (3); *RejAp* 78v (5); *GórnDworz* G5 (3); *HistRzym* 15 (3); *RejPos* 20 (12); *RejZwierc* 45 (5); *WujJud* 6 (6); *WujJudConf* 150v (2); *RejPosWstaw* [41²]v (2); *BudBib* I 441d marg; *HistHel* B2; *Strum* E (4); *CzechRozm* 228v (2); [zwierzchny pan] niemniey ma być żáłóściw zrozruchow obywatelow łwych [*Nec secus, quam*]/ iedno iáko Oćiec z niełtworności łynow *ModrzBaz* 21v (4); *SkarJedn* 5 (3); *SkarŻyw* 14 (5); *CzechEp* 267; *KochBr* 151; *ReszPrz* 90; *BielSjem* 12; *ArtKanc* K13; *GórnRozm* C2v; *ActReg* 4v (2); *GostGosp* 32 (3); *OrzJan* 73; *WujNT* 103 (6); *WysKaz* 22; *JanNKar* B3 (3); wítáwiamy [...] áby Zupy nie taniéy bywály przedawáné/ iedno zá ósmnáście tyśięcy grzywien [*non debent remissius vendi, nisi pro decem JanStat* 42] *SarnStat* 376 (56); *SiebRozmysł* [A3]v (2); *VotSzl* D4v (2); *KlonWor* 63.

Połączenia [we wszystkichpołączeniach z wyjątkiem »jedno tylko« „jedno” zawsze na końcu połączenia; szyk pozostałych elementówrózny]: »nie (...) comp (a. sup) av (...) jedno (tylko)« = nihil comp av (...) quam Vulg, Mącz, Modrz; nihil comp av (...) nisi Vulg, JanStat (140): FalZioł V 5 (2); BielŻyw 39; GlabGad N7v; RejPs 130 (5); Nyewzyal nycz wyeczey przynym yedno łchablyą LibMal 1543/77 (2); ZapWar 1543 nr 2622; LibLeg 11/132v; MurzHist D4; KromRozm III C4v; Diar 69; GliczKsiąż E8v (4); LubPs ee6 (3); GroicPorz y; KrowObr 65v (2); RejWiz A3v (2); Leop Matth 5; UstPraw B4; RejZwierz 111 (2); BibRadz Gen 39/9 (4); OrzRozm G2v (4); ná tym Seymie nic innego pilniey nierádzili/ iedno o obronie przeciw Turkom BielKron 210v (3); Mącz 247a; OrzQuin C3; SienLek 10; RejAp AA3 (2); GórnDworz G3 (2); RejPos 81 (33); BiałKat 216 (2); Abowiem nic nas nie wwdzi náłnádniew s tey poćciwey drogi iedno omyłne towarzyłtwo RejZwierc 137v (13); BielSpr 8; KochMon 19; WujJudConf 35v; RejPosWstaw [21³] (2); Strum G4v (2); BudNT S2v; CzechRozm 229v; to świádectwo łobie zołtáwię/ zem niczego węcyej nieprágnął/ iedno [nihil mihi magis in optatis esse, quam] ábych widział Rzeczpołpolitą co náylepiey połtanowioną. ModrzBaz 137v (6); SkarJedn 85 (2); SkarŻyw 74 (5); StryjKron 72 (2); KochSz B3; ReszPrz 92; KochWr 38; ActReg 135 (2); Phil F3; LatHar 260; WujNT Matth 5/13 (5); WysKaz 38; SarnStat 168 (3); SkarKazSej 658b; PudłDydo A2v.

»nie kto (a. co) (inszy) (...) *comp av* (...) jedno« = *non aliunde ... quam* *Modrz* (4): iż tego nie kto inŝy więcej czynić miał/ wiernym działkom Bożym/ iedno ludzie zli *CzechRozm* 229 (2); *ModrzBaz* 68; *CzechEp* 74.

»nigdy *comp av* (...) jedno« (6): *RejWiz* 70; [*Scipio*] nigdy więcej fię około zacnych nauk nieobierał/ iedno kiedy iam á próżnim od poŝpolitych ípraw bywał *KwiatKsiąż* G3; *HistRzym* 90v; *RejPos* 350v (2); *RejZwierc* 150.

»nigdzie(j) (a. niskądinąd) (...) *comp av* ... jedno« (5): *BielKron* 451; y tobie rádżimy/ ábyś iam z námi poŝpołu/ nigdzie radżéy nie mieŝkał/ iedno w téy to wieży *OrzQuin* Mv; *RejPos* 354; Co nam niŝkąd inąd ínadniey przypáść nie może/ iedno z náuk pocżciwych á z vŝtáwicznego ćwiczenia. *RejZwierc* I2v; *PudłFr* 77.

»nikt (iny) (a. żaden) (...) *comp av* (...) jedno (tylko)« = *nemo comp av* (...) *nisi* *Vulg*; *nemo comp av* ... *quam* *Modrz* (11): *OpecŻyw* 159v; *BielKron* 224; nie może tego nikt lepiéy wiedziéc/ iedno ten/ którégó to doléga naprzód *OrzQuin* Lv; *RejPos* 33v (2); *RejZwierc* 133 (2); *ModrzBaz* 130; *SkarJedn* 146; A wnet obeyrzawŝy fię/ żadnego więcej nie widzieli/ iedno tylko IEŝufá z íobą [*neminem amplius viderunt nisi Iesum tantum secum*]. *WujNT* Mar 9/7; *SarnStat* 1097.

»jedno tylko« = *nisi* (...) *tantum* *Vulg*, *JanStat* (5): *GliczKsiąż* A3v; *Strum* P4v; *WujNT* Mar 9/7; áby Zydowie [...] nie więcej ná káždy tydzién lichwy wyćiągáć/ iedno tylko iednę kwartę/ alias ieden groŝ od grzywny nie śmieli [*non plus nisi tantum unam quartam* *JanStat* 1124] *SarnStat* 259 (2).

»żaden (iny) [kto, co] *comp av* (...) jedno (tylko)« = *nullus* [*nec quis, quid*] *comp av* (...) *quam* *Modrz*; *nec nullus* [*quis, quod*] *comp av sed tantum* *Jan Stat* (19): *RejWiz* 62; *BibRadz* II 77b marg; *RejPos* 116v (10); *RejZwierc* 22v (2); Ná dobrego obywatéla należy/ żadnego zwycięŝtwa więcej íobie niewáżyć/ iedno to [*nullam victoriam plus facere quam quae parta est legibus*] ktore ieŝt zá dozwozeniem praw nábyte *ModrzBaz* 63v (2); *SkarŻyw* 291; *ReszList* 168; áby żaden Zyd więcej żadnému Krzeŝćianinowi w królestwie náŝym będącemu od tego czáŝu pieniędzy íwych ná lífty zaŝtáwné nie pożyczał/ áni dawał/ iedno tylko ná zakład będzie mógl pożyczyć [*nullus Judeus amplius* [...] *sed tantum ad pignus sufficiens praestare valebit*] *JanStat* 1124] *SarnStat* 260.

β. *Z comp przymiotnika* (218) :

Połączenia [*we wszystkich połączeniach „jedno” zawsze na końcu połączenia;szyk pozostałych elementów różny*]: »nic (...) *comp ai* ... jedno« = *nihil comp ai* ... *quam* *Vulg*, *Mącz*, *Modrz* (79): A nitz mi nie ieŝt gorzczyŝlégo/ iedno żytz bez ciebie *OpecŻyw* 188v; *FalZioł* V 38v (5); *BielŻyw* 88 (4); *BierRozm* 4; *RejPs* 107v (6); *RejJóz* I2; *Diar* 86; *GliczKsiąż* E2 (3); *LubPs* C4 (5); *RejWiz* 95 (2); *Leop Eccli* 3/22; *BielKron* 79v (3); *Mącz* 247a; Głowie chorey nic zdrowŝzego iedno żimna wodá *SienLek* 39v (6); *RejAp* 128 (2); *RejPos* 11v (16); *HistLan* F3v; *RejZwierc* Bv (12); *CzechRozm* 209; Aleby fię nic lepszégo ná ŝwiećie zŝtác niemogło/ iedno gdyby [*Ac nihil quidem rebus humanis optabilius esset, quam si etc.*] Pánowie ábo przednieyŝi Rzeczypoŝpolitey íprawce byli pobożni/ mądrzi *ModrzBaz* 49v (4); *CzechEp* 205; *ReszList* 154; *KochWr* 24.

»nic *comp ai* [kto, co] (...) jedno« (5): *PatKaz* III 118v; *RejPos* 216v; niechayże toczy takámi haŝdę ípodniá nic wyŝŝzą ieno ná łókcíu *Strum* Fv (3).

»nie który inszy [co] *comp ai* ... jedno« (1): A czyni to [...] nie prze którą infzą przyczynę przednieyżą y zacnieyżą/ iedno tę/ iż on tego wżyśtkiego [...] nie od kogo innego wżiął/ iedno od tego łamego Bogá *CzechRozm* 36.

»nie (żaden *a.* inszy) [*kto, co*] *comp ai* (*a. sup*) (...) (tylko) jedno« = *non comp ai* [*quis, quid*] ... *quam* *Modrz, JanStat*; *non comp ai* [*quis, quid*] ... *nisi* *JanStat* (121): *BierEz* B3; *fin* [...] Niemoże mietz tżwiczenia lepfżégo/ Iedno biorątz przykład z oytza łwégo. *KlerPow* 7; *TarDuch* C; *BielŻyw* 88 (4); *GlabGad* L8v; *RejPs* 92 (3); *SeklWyzn* Av; *KromRozm III* L8v; *DiarDop* 108; *LubPs* T2 *marg* (4); *GroicPorz* k4; *KrowObr* 156v; *RejWiz* 5 (6); *BibRadz II* 52b *marg*; *OrzRozm* K (3); *BielKron* 81 (3); *KwiatKsiąż* A2 (4); *OrzQuin* Aa5v; *SienLek* 3; *RejAp* 68 (2); *GórnDworz* P8; *HistRzym* 30v; *RejPos* 349 (30); *RejPosWiecz*² 92; *HistLan* F5v; *RejZwierc* 13v (13); *BielSpr* 26v (4); *WujJud* 40v (2); *Strum* C4; *ModrzBaz* 29 (5); *KochPs* 195; *SkarŻyw* 40 (2); *StryjKron* 612; *CzechEp* 111; *GostGosp* 32; *KochAp* 11; *KołakCath* C3; Więtfżey nád tę poćiechy nie mam; iedno gdy fłyżę iż dżiatki moie chodzą w prawdzie [*Maiorem horum non habeo gratiam, quam ut*] *WujNT Ioann* 3/4 (2); wftawiamy: áby Stároftowie náfzy łądów fwych nie łądźili w krótfzym czásie/ iedno w fżeści Niedźielách *SarnStat* 910 (4); *PowodPr* 29 (2); *SkarKaz* 8b (4); *VotSzl* E3v.

»nigdy *comp ai* [co] ... jedno« (3): nigdy więtsze odstąpienie w żydostwie nie było od zakonu bożego, jeno na ten czas, gdy P. Chrystus przyszedł. *DiarDop* 103; *RejAp* 108v; *RejPos* 1.

»nigdziej indziej ... *comp ai* [*kto*] jedno« (1): Abowiem nigdziej indziej nieieft znacznieyłyfby bog iedno tám *RejPs* 71v.

»nikt (inszy) ... *comp ai* [co] (...) jedno« (2): ROzterku tego ktory fie dżywał w Niemcech [...] nikt infzy nie był przyczyną więtfżą/ iedno káznodzieie nie vmiętni *BielKron* 202; *RejPos* 40.

»nikt (*a.* żaden, *a.* każdy) (inszy) ... *comp* (*a. sup*) *ai* (...) jedno« (6): *FalZioł* IV 47d; nieieft nikt infzy: zwierchnieyłyfby nad nami iedno ty panie boze náfz. *RejPs* 63; *LubPs* ff; *RejZwierc* 104v; *StryjKron* 345; gdyż żaden nie ieft nawyżfzym y nád wżytkimi rzeczám/ iedno łam Bog. *WujNT* 314.

b. *Z treści pozornie niezaprzeczonej – w pytaniach retorycznych (z niezaprzeczonej treści pytania retorycznego wynika zawsze odpowiedź przecząca); niż, jeśli nie* (114) :

a. *Z comp przysłówka* (57) :

Połączenia [we wszystkich połączeniach „jedno” zawsze na końcu połączenia;szyk pozostałych elementów różny]: »co(ż), kto(ż) (iny) (...) *comp* (*a. sup*) *av* (...) jedno« = *quod comp av* ... *nisi* *Vulg*; *quod comp av* ... *quam* *Modrz* (47): *RejPs* 146v (5); *RejJóz* C6v (3); *HistAlHUNG* A2v; *MurzHist* O4; *KromRozm II* f4; Coż flufłnyey rozum człowyeczy znác ma/ yedno łam fyebye á síły fwoye? *KromRozm III* B6v; *Diar* 36; *GliczKsiąż* E4v; *LubPs* R6 *marg*; *RejWiz* 11; *BibRadz I.Reg* 18/8; *RejAp* 196 (2); *RejPos* 146v (7); *RejZwierc* 15 (4); Ktorem á czego więcey trzebá życzyć/ [*quid precandum magis, quam*] iedno áby mieli myśl zdrową wćiele zdrowem? *ModrzBaz* 66 (4); *SkarŻyw* 305; *KochTr* 5; *CzechEp* 84 (2); *KochFr* 132; *RybGęśli* C2; *WujNT* 21 (2); do czegóz małz W. K. M. tego łczęścia wielkiego napredniey vżyc iedno do naprawy w Rzeozypofpolitéy álbo *Correctury* praw? *SarnStat* *3; *PowodPr* 29; *SkarKaz* 244a; *CiekPotr* 56; *SkarKazSej* 659a.

»gdzie (-by, -ż) (a. skądinąd) *comp av ... jedno*« = *ubi ... comp av ... quam* *Modrz* (4); *HistAlHUng* A3; *BielKron* 198; A ieliże karanie ma być występkiowi rowne/ á gdzież się tedy więcej oná równość pokázác może/ iedno karaniem mężoboyce ná gárdle? [*ubi tandem illa paritas magis extare debet, quam homicidiis capite vindicandis?*] *ModrzBaz* 27v (2).

»jako ... *comp av ... jedno*« (2): Iż iákoż kto kogo więcej vmiłowác może/ iedno gdy ktho zá kogo położy dużę fwoię. *RejAp* 8 (2).

»kiedy (...) *sup av ... jedno*« (2): Abowiem kiedy ludzie naylepiéy fwą powinność y baczą/ y czynią/ ieno trzeźwio? *KochPij* C2 (2).

»ktory(ż) (iny) [co] (...) *comp av ... jedno*« (2): A ktorefz fłowá w nas więcej vtwardzone być máią/ iedno błogofławionego Syná iego *RejPos* 63v (2).

β. z *comp przymiotnika* (57) : *Diar* 35; Abowiem ázafz trzebá lepszego fziepęgá ná nas nieprzyacielowi náfzemu/ [...] iedno ten frogi fziepieg á zdrayczá grzech náfz á występki náfze? *RejZwierc* 262.

Połączenia[we wszystkich połączeniach „jedno” zawsze na końcu połączenia; szyk pozostałych elementów różny]: »co(ż) (...) *comp* (a. *sup*) *ai* (...) *jedno*« = *quid ... comp ai ... quam* *Modrz* (35): Ano czo ieft fproftnieyfzego iedno biała głowa Gdy ftraći wftyd *RejJóz* E8 (3); *HistAl* I8v; A1e coż nalepfwego mnye człowyeku nędznemu/ Iedno przyftác s fercem fwym ku bogu wfsechmocnemu *LubPs* R2 (2); *KrowObr* 48v (2); *RejWiz* 162; *RejZwierc* 44v (3); *BielKron* 44; *KwiatKsiąż* B4v (2); *Prot* D2v; *RejPos* 294v (2); *RejZwierc* 155 (7); *BiałKaz* A4v; á záfię/ á co rozboiowi może być podobnieyfzego/ iedno chćieć broniá á mocá doftáwác tego czegoby právem á rozfádkiem doftáwác trzebá? *ModrzBaz* 63v (7); *ArtKanc* N16.

»coż, kto(ż) ... *comp ai* [*kto, co*] ... *jedno*« (1 : 3): Y ktoż ma być pilnieyfzy ftrofz iedno każdy fiebie *RejJóz* F4v; *RejAp* 80v; *RejPos* 326v; Zafz kto może być iuż w więtfzey niewoli/ Iedno fwych czáfów kto nie ma powoli. *RejZwierc* 227v.

»gdzie (-by, -ż) (a. skąd(że)) ... *comp ai* [*kto, co*] ... *jedno*« (9): *SeklKat* G4v; *GroicPorz* A4v; A gdzye frofzłze więzyenie/ iedno gdy w niewoli/ V dyablá ieft *RejWiz* 140v; *RejPos* 43 (3); *ModrzBaz* 108v (2); Bo gdzie ludzie pewnieyfzy zdrowia/ y fwobody/ Ieno tám/ gdzie fye mocné zbuntuią narody? *KochProp* 15.

»jaki(ż), ktory(ż) ... *comp ai* [*kto, co*] ... *jedno*« (4 : 3): Ktoryż tedy żywot może być/ albo rofkofzniefzy albo pożytecznieyfzy/ iedno vftawicznie czytać *KwiatKsiąż* H; *RejAp* 59; *RejPos* 17v (2); *RejZwierc* 33; *BiałKaz* I; *KochPs* 29.

4. Uwydatnia wyłączność życzenia, celu lub warunku (1323) :

a. *Uwydatnia imperatyw w wypowiedzeniach niezależnych z orzeczeniem wyrażonym w trybie rozkazującym (na początku wypowiedzenia „jedno” występuje niekiedy pozornie w funkcji wprowadzającej, w istocie jednak — w funkcji ekspresywnej wzmacniającej orzeczenie);* *byle* (479) :

α. *Uwydatnia życzenie, polecenie, rozkaz lub zakaz, pogrózkę (często z partykułą -że);* *autem, enim, sed* *Vulg*; *sic, saltem, tandem* *Mącz*; *dummodo, tantummodo* *Cn* (173) : *BierEz* E4v; *LibLeg* 11/58; *RejPs* 22v (3); *RejRozpr* C2v (3); A fpatrz iedno do zwierciadła Z tych frafunkow iakos zbladła *RejJóz* D2v (7); *RejKup* e4v (5); *KromRozm I* B3; *MurzNT* 43v; *BielKom* A3v (2); *LubPs* G (3); *RejWiz* 188

(6); Pytaylie iedno pierwżych Narodow [*Interroga enim generationem pristinam*] *Leop Iob* 8/8 (6); *RejFig Cc8v*; *RejZwierz A4* (3); *OrzRozm Dv*; *BielKron 64v* (3); Sic collige hoc, Pámieytay to yedno/ weźmi to przed fię. *Mącz 187c* (11); *OrzQuin T2v*; *SarnUzn F2*; *SienLek 121*; *LeovPrzep a4* (3); *RejAp 11* (7); Słuchayże iedno słuchay coć Páweł święty powieda o thym Pánu twoim *RejPos 325v* (35); Błáhyc to y bezrozumny będzie dowód: obáčz iedno. *BiałKat 311*; *BielSat Cv* (2); *RejZwierz 33* (19); *BielSpr b2*; *WujJud 235* (4); *BudBib 4.Reg 5/7* (2); *HistHel D3* (2); ále chćieimy iedno bączyc/ iáki theż był lud Litewki y Rufki przed tym *MycPrz II C4v* (3); *Strum E4* (2); *CzechRozm 132v* (2); *SkarŻyw 71*; *MWilKHist Ev*; *CzechEp [398]*; bo w krotkim czásie/ iedno pátrz/ áliści mu też leią fyropy w gárdło *WerGość 235* (6); *WerKaz 295*; *BielSjem 7*; *PudłFr 34* (2); *BielRozm 7* (3); *Paprup H4v*; *WyprPl A3*; *LatHar + 5* (4); *PowodPr 18*; *VotSzl C4*; Nuż iedno mów dáley. *CiekPotr 59* (2); *CzahTr F2v*; nie żáluycież ieno Ná tę fuknią ftá złotych *ZbylPrzyg A4* (2).

β. *Uwydatnia czynność warunkującą w wypowiedzeniach pozostających wobec siebie w stosunku warunkowo-skutkowym (w wypowiedzeniu skutkowym orzeczenie występuje najczęściej w czasie przyszłym trybu oznajmującego); modo Modrz Cn; autem PolAnt; tantum Vulg (306) : BierEz Dv (3); OpecŻyw kt; FalZioł I 111b; RejŁas 411; RejPs 93v (8); LudWieś B5; Niechać iedno tam poiedzy łam ci łie nakarze RejJóz H7v (6); SeklKat A4v; RejKup h6 (9); MurzHist N3v; Diar 21; Bowiem łie ná mey mowie nigdy omylicie/ Iedno bywacye trzeźwi czuyni á nie łpicie. BielKom C3v (4); LubPs Kv (5); KrowObr 21v (5); Naydzyełz thám fáłz pod bláłkiem iedno oczy otrzy RejWiz 97 (12); RejFig Aa4v (5); RejZwierz 89v (10); BibRadz 1.Reg 18/16; Niechay że iedno teraz Książdz Arcybikup co przeciwko im pocnie/ oglądałz co będzie. OrzRozm I3v (5); BielKron 46v (3); GrzegRóżn Nv; Mącz 438b; OrzQuin C2 (4); Prot B; LeovPrzep a4 (5); RejAp AA6v (5); GórnDworz R7v (3); RejPos 67v (22); BielSat M4 (2); HistLan C2v (2); RejZwierz 55 (11); BielSpr 64v; Poczekay iedno/ obaczyłz wielką moc iego [Tu autem sustine, et vide magnam eius potestatem] BudBib 2.Mach 7/17; CzechRozm 117v; Paprupan C2v (2); ModrzBaz 8v; SkarJedn 376 (2); KochOdpr B3; SkarŻyw 171 (17); Dobrze Mościwi Bifikupi Iedno niechćieyćie być łkapi. Będziećie mieć łtroże dobre MWilKHist B3v; CzechEp 121 (5); KochFr 19; KlonŻal E4 (2); KochMRot B (2); BielSjem 36 (2); Vyżrzyłz tám y płeć chropáwą/ y zęby Nie práwie biále/ ieno vchyl gęby. KochPieś 22; PRośiłz mię/ bych ci wierłze nápił ná grobie Nápiłzęc/ iedno zdechni/ obiecuię tobie. PudłFr 19; ArtKanc P7 (3); BielRozm 27; Paprup Lv; OrzJan 33; WyprPl B3v; LatHar 75; KołakSzczęśł [D]v (2); JanNkarOrz F3v; SkarKaz 551a; CiekPotr 83 (2); GosłCast 51 (6); PaxLiz B2; SkarKazSej 682a (2); KlonFlis D3v (2); SkorWinsz A2v; KlonWor ** (3); PudłDydo B3.*

Połączenia: »jedno (tylko) ... a« [szyk 21 : 2] (23): *RejPs 38*; *RejWiz 105*; iedno słuchay próżę cie głofu Páńłkiego [*Audi, quaeso, vocem Domini*]/ ktory ia mowie ku tobie/ á będziec dobrze thobie *Leop Ier 38/20*; *BielKron 84*; *GórnDworz Q8v*; *HistRzym 54v*; *RejPos 233v* (7); *WujJud 35*; *CzechRozm 75* (4); Nie boy fię: wierz iedno/ á będzie zdrowá [*Crede tantum et salva erit*]. *WujNT Luc 8/50*; *SkarKaz 210b* (4); *KlonWor 43*.

»iście(ć) ... jedno« [szyk 2 : 2] (4): Porucz mu iedno włfytek łtan rzeczy łwoich á duffay mu iććieć on też práwą wiará będzie pilen ćiebie y włfytkich łpraw potrzebnych tobie. *RejPs 54v* (2); *RejJóz C*; *RejKup aa5*.

»jeszcze(ć) ... jedno« (2): Iełczecz ją toba zatrzełę Niech jedno workow potrzełę *RejKup* Bb (2).

»(już) jedno ... już(ci)« [szyk 4 : 3] (7): *RejJóz* O7; *RejKup* Gv; *RejWiz* 101v; *RejAp* 152 (2); Iuż cię y z ofiary Bogom wypułzczam/ iedno twym niech małżonkiem zołtane. *SkarŻyw* 151; *ArtKanc* N16.

»łatwie ... jedno« [szyk 4 : 4] (8): *BierEz* B4v; *MurzHist* Nv; Niech iedno łobie kęs wytchnę/ [...] łatwieć dług zápłacę *OrzRozm* P; *OrzQuin* O; *LeovPrzep* H2v (2); *Strum* O2; *KlonFlis* H2v.

»jedno ... natychmiast« [szyk 1 : 1] (2): iedno niechay/ w każdym ołtarzu w wálznych kościelech dziurę vtzynie/ nátychmiał ty tzary wálze naydzie *KrowObr* 219v; *CiekPotr* A2.

»jedno ... niepochybnie« (1): Iedno mię łuchay/ niepochybnie powiem *KlonFlis* D3.

»jedno ... (a) pewnie« [szyk 4 : 2] (10): *LubPs* Cv; *RejAp* 104v; iedno pieniędzy nie żálu/ ná lekárftwá/ będziefz pewnie zdrow *GórnDworz* R7v; *RejPos* 69 (5); *RejZwierc* 75; *WujJud* 91.

»jedno (też, wždy) ... (tedy) snadnie (wnet)« [szyk 9 : 5] (14): *RejPs* 64v (4); *RejKup* ł3v; *RejWiz* 152; *RejPos* 155v (3); *HistLan* E2; *RejZwierc* 116v (3); fnądnie znaydziełz miłośierdzie iego/ iedno fię też łam chćiey mieć do tego. *ArtKanc* P3v.

»(jeszczeż) jedno (tylko) ... tedy(ć) (łatwie, pewnie, wnet)« [szyk 14: 5] (19): *FalZioł* I 145c; *RejPs* 64v; Podnieś iedno miech wzgorę/ tedy wnet do niego/ Nábierzefz pełno wżędy powietrza wolnego. *RejWiz* 149 (4); *BibRadz Gen* 24/8; *LeovPrzep* Gv (2); *RejAp* 83; *RejPos* 148 (6); *RejZwierc* 75; *WujJud* 91; *ZapMaz IIG* 97/89v.

»jedno tylko« (3): *BibRadz Gen* 24/8; *RejPos* 243; możefz odnieść wiele rádości y nádzieie w káżdym niebelpieczństwie swoim/ iedno tylko pilnie rozczytay nacź á dla czego nam łą ty żwierciádłá á ty obrázy świętych ludzi w piłmie wytáwiony. *RejZwierc* 205v.

»(snadnie) jedno ... (a) wnet (a. hnet(ki))« [szyk 11 : 5] (16): *RejKup* aa7v; *KromRozm I* K4v; *BielKom* F7v; *RejWiz* 149; Ozeń fie iedno Wilczku/ wnet ty łkoki zmyliłz *RejFig* Dd8v (2); *RejZwierc* 65v (2); Vdérzże iedno w ten krzemień ogniem/ hnetki go [ogień] ogládałz. *OrzQuin* I3 (2); *RejAp* 46 (2); *RejPos* Ooo3v; *MWilKHist* C3; *PudłFr* 47; *SkarKaz* 551a.

b. Uwydatnia wyłączość warunku w pytaniu retorycznym (397) :

a. Przeważnie z orzeczeniem niezaprzeczonym (z orzeczeniem zaprzeczonym tylko 3 r.): jeśli nie, jak tylko, chyba tylko; nisi *Mącz*, *Modrz* (360) : Y zali zgnić ciáło iedno w iedwabiu nie może? *SkarŻyw* 52.

Połączenia: »co(ż) kto(ż), czyje (...) (inszy a. inakszy) (...) jedno« = *quis (quid) ... nisi Vulg, Modrz; quis (quid) illud ... an (a. quam) Modrz* (236 : 69 : 1): *OpecŻyw* 20v (3); *ForCnR* C4; *WróbŻołt* R3v; *RejPs* 76v (14); *RejRozpr* G2v (2); *RejJóz* E5v (9); *KromRozm I* K2v; *MurzNT* 59 (2); *KromRozm II* m3v; *KromRozm III* H2v (4); *Diar* 66; *DiarDop* 109 (2); Bo což inśłego yełt dzyecyę zgorłsyć/ yedno mu s fiebye zły przykłád á pochob dać *GliczKsiąż* D7v; *LubPs* L3v (9); *KrowObr* A3 (47); *RejWiz* 43v (10); Ale ná kogołz ia weyżrę/ iedno ná vbożuchnego [*Ad quem autem respiciam, nisi ad pauperculum*]/ y skrułfonego ná duchu *Leop Is* 66/2 (7); *OrzList* h2 (2); *LeszczRzecz* K (2); *RejZwierc* 108 (3); *BibRadz Is* 66/2 (4); *OrzRozm* M3v (6); *BielKron* 42v (3); *KwiatKsiąż* A4; *Mącz* 379d; *OrzQuin* Y4 (3); *SarnUzn* B3v (2); *RejAp* 35 (9); *GórnDworz* Q3; Pátrzayże zalię przecz fie słtála Hełter vbożuchna dzyeweczka wielka krolową/ iedno prze wielka pokorę łwoię *RejPos* 322 (33); *RejPos Wicz*² 93v; *BiałKat* 111 (2); *KuczbKat* 325 (2); *RejZwierc* 193v (18); *BielSpr* 76; A czyiálfz to

winá/ iedno wálzá? *WujJud* 6 (7); *BudBib Eccli* 34/25; *MycPrz* II B4v; *BudNT* X3v (2); *CzechRozm* 44; Bo gárdzić kim dla tego iż fię nieurodził śláchćicem/ á co inźzego ieft/ iedno Bogá śprawcę rodzenia milczkiem śtrofowác [Quid aliud est, quam ...] *ModrzBaz* 57 (26); *SkarJedn* 10; *KochPs* 186 (3); *SkarŻyw* 262; *CzechEp* 19 (4); *NiemObr* 73 (8); Teraz/ kiedyś w tym źimnym położona grobie/ Czym cię inźzym mam vćić/ ieno płączem śwoim? *KochFr* 125; *ReszPrz* 32 (2); *WerKaz* 279 (2); *KochProp* 15; *Paprup* F2; *ActReg* 149; *Phil* E3 (2); *OrzJan* 28 (8); *LatHar* 24; *WujNT Mar* 2/7 (10); *WysKaz* 1 (3); *JanNKar* B2; *SkarKaz* 517b (5); *CiekPotr* 88 (2); *SkarKazSej* 672b; *KlonFlis* A4.

»jaki(ż), który(ż) (inszy) [kto, co] (...) jedno« = *quis (quid a. quod) ... nisi Vulg, Modrz* (3 : 9): *PatKaz III* 107; *CzechRozm* 53v; Ná káždy dzień fię modlimy/ áby kroleństwo Boże do nas przyźzło. A ktoreź to inźze ieft kroleństwo/ iedno śprawiedliwości/ pokoiu/ zgody/ á śpolney miłości? *ModrzBaz* 67v (2); *CzechEp* 239; *WujNT* 48 (4); Przez iákiź to ogień może kto być zbáwion iedno przez czyścowy? *WysKaz* 36 (3).

»jako (-by, -ż) (...) (inaczej a. inak) ... jedno« = *quomodo ... nisi Modrz* (16): I iako ma wierny śługá Boży/ názwać źłodzieiá/ iedno źłodzieiem? iako łotrá/ iedno łotrem? *KrowObr* C2v (6); *GórnDworz* Cc6v; *RejPos* 132v; *RejZwierc* 9v (2); *ModrzBaz* 19v (2); *Paprup* Iv; Bo iákoź ináčzey mamy czynić pewne powołanie náłze iedno przez dobre vczynki? *WujNT* 810; *SarnStat* 1271; *SkarKazSej* 659a.

»skąd(inąd) (a. gdzie(ż) indzie(j), a. dokąd)... jedno« = *quonam ... nisi Mącz* (25): *BierRaj* 16; Abowiem śkąd ia inąd mam śfukác wśpomozenia śwego iedno od tego ktory począł dobrodzieyństwo śwe nádemną *RejPs* 84 (4); *RejJóz* N8; *RejKup* p3v (2); *KromRozm I* K3v; *KromRozm III* P6v; *LubPs* Ev; *RejWiz* 41v; *Mącz* 344b; *RejAp* 55v (2); *RejPos* 74v (2); *RejZwierc* 44 (2); *ModrzBaz* 6; *Oczko* 3v; *NiemObr* 82; GDzieź indziey rády śzukác ná nieprzyacielá/ Iedno v náłzey matki *BielSjem* 30; *ArtKanc* S8; *CiekPotr* 81.

β. Z zaprzeczeniem treści warunku wyłącznego (zaprzeczenie to ma charakter wyłącznie retoryczny; w istocie zaprzeczenie potwierdza treść warunku wyłącznego); jeśli, jak tylko; *quam Modrz* (37) :

Połączenie: »kto(ż), co(ż) (inszego) (...) jedno nie« (35): *KrowObr* 138 (2); A ktho w kácerstwo wpráwił godnego Człowieká Ianá Láskiego/ iedno nie Piotr Gámrat Arcybiłkup *OrzRozm* O4 (4); A cóź tego Fierleió inégo przez woysko Tátárkié przeniośło było/ iedno nie wolność/ á Królá śwego miłość? *OrzQuin* R2v (18); *ModrzBaz* 63v.

»skąd(że) inąd ... jedno nie« (2): á s kąd śye inąd byli wzięli Pyśiftrátowie/ Demetryufowie/ Lyśfándrowie wielcy Tyránnowie/ iedno nie s tąd? *OrzRozm* O4; *OrzQuin* V2v.

c. Uwydatnia wyłączość życzenia, celu lub warunku, niekiedy związek czasowy (bezpośredniość następstwa) w połączeniu ze spójnikami (w wypowiedzeniach zależnych z odcieniem optatywnym, celowym, warunkowym lub czasowym); *dum, duntaxat, modo, tantum Cn* (447) :

Połączenia: »aby (...) jedno (...) (tylko)« = *utinam Mącz* [szyk zmienny] (129): *ListRzeź w.* 37; *BierEz* M3 (3); *FalZioł* V 107; *BielŻyw* 133; *RejPs* 46v (4); *ComCrac* 17; *RejJóz* D6v (2); *LibLeg* 11/153; *RejKup* f3v (5); a wźdy [Heliasz] scandalum się czynić nie bał, jeno aby mógł lud ku prawdziwej nauce zasię przywieść. *DiarDop* 103 (3); *GliczKsiąż* C4 (6); *LubPs I marg*; *GroicPorzRej* C3v; I obátz próźę cię/ iákoć thu śprzodku cukru podawa/ áby cię iedno włowił *KrowObr* 51 (3); *RejWiz* 169 (11); *Leop* *B2 (3); *RejZwierz* 142; A Tu w tey mierze chuć przyrodzona chwálebna ieft

iedno tylko áby była z miernością. *BibRadz* I 12va *marg* (3); Węgrowie poślali k niemu/ nágradzáiac mu łzkodę/ y poddáność chowác/ iedno áby im Piotrá okrutnego nie dawał *BielKron* 300 (11); *Mącz* 37c; *OrzQuin* Tv (2); *SienLek* 147; *RejAp* 149v; więc drugi trzeci/ dwudzieŝty proŝtak/ będye ŝie theŝ chciál tego w rzeczách wielkich powazyć/ áby iedno okazał rozum łwoy/ á władzá *GórnDworz* L4v; *HistRzym* 54v (2); *RejPos* 83v (28); *HistLan* B4v; *RejZwierc* 1v (12); *RejPosWstaw* 21; *Strum* Nv (2); *CzechRozm* 20v (3); *StryjKron* 46; *CzechEp* 160; o prze Bogá cię proŝe/ iuŝ vtni/ ábo vpiłuy/ ábych iedno żyw zoŝtał. *GórnRozm* K2; *ActReg* 60 (2); *GostGosp* 78; *GostGospSieb* + 2v; *WujNT* 543 (2); *SarnStat* 4v (3).

»aczby jedno« (1): Krolowa Elźbietá pádła ku iego nogam proŝzac miłóŝierdzia/ acź by iedno nád krolewná *BielKron* 303.

»by (...) jedno (tylko, wźdy)« = *modo Vulg*, *Mącz*, *Modrz*, *Cn*; *satis modo*, (*si*) *tantulum*, (*si*) *quidem Mącz*; *dum Cn* [szyk zmienny] (172); *BierEz* O2v (2); *ForCnR* D; *KlerPow* 4; *FalZioł* I 88d (2); *BielŻyw* 30; *March*² D; *KłosAlg* A4v; *LibLeg* 7/98 (3); *RejŁas* w. 24; á ŝnadz vniego czáŝem zacniełŝy vbogi by iedno był łprawiedliwy *RejPs* 161 (4); *RejRozpr* A2v (6); *RejJóz* M3 (2); *RejKup* D (7); *KromRozm III* H6; *BielKom* B2v; *LubPs* G4; *GroicPorz* B4v; *KrowObr* 194; *RejWiz* 38v (9); *UstPraw* C3v; *RejZwierz* 110v (2); *BibRadz Deut* 28/13; *OrzRozm* T; *BielKron* 459 (12); *Mącz* 431c (8); *GrzegRóżn* C2v; *OrzQuin* B3v (2); Piękny pretext by to iedno prawdá była *SarnUzn* D5; *RejAp* 102v; *GórnDworz* T (12); *HistRzym* 63 (2); y ŝlepi/ y głuŝzy/ ŝnádnieby mu ŝie iuź przypátrzyć y przyŝłuchác mogli/ iedno by tylko łami chcieli. *RejPos* 260 (7); *BielSat* B3; *HistLan* F6; *RejZwierc* 3v (14); *BielSpr* 25; *WujJud* 215; *WujJudConf* 256; *RejPosRozpr* b3v; *MycPrz* I B4; *WierKróc* B3v; *BudNT* d; *CzechRozm* 81v (2); *PaprPan* B3v; A iefli ŝię to będye znáczyło/ że rády y łprawy iych będy ŝię ŝciágały ku woynie/ trzebá w tem włzelákiem łpołoby/ by iedno vczćiwemi [*modo honestis*] przekázác. *ModrzBaz* 103 (7); *SkarJedn* 256; *KochPs* 82 (2); *SkarŻyw* 83; *MWilcHist* D2 (2); By to iedno nie było z námi/ co z onym Báránem/ ktorego Wilk ziadł *CzechEp* 92 (2); ŝię nic nie obwiał wieczney háńby/ y przekłętwá/ ná zborze łwoim zoŝtáwić/ by iedno tylko iáko táko/ łtolice Piotrowey w Rzymie dowieŝć y dokázác *NiemObr* 52; *KochFr* 33 (2); *KochSz* Bv; *ReszPrz* 43; *ReszList* 174; *WerGoŝć* 253; *KochTarn* 73; *PudłFr* 76; *ArtKanc* J4 (2); *BielRozm* 12; iuŝ lekarźu czyn co raczyłz/ bych ia ieno żyw zoŝtał. *GórnRozm* K2v (2); *PaprUp* G2; *ZawJeft* 32; *ActReg* 4; *GrabowSet* D4; *KochFrag* 53 (2); *OrzJan* 123; *LatHar* 110 (5); *WujNT* 167 (2); *SarnStat* 1272 (2); *PowodPr* 25 (2); *CiekPotr* 90; *GosłCast* 16 (2); *KlonWor* 79; Iuź ia ná tym przeŝtánę bych iedno po tobie/ Znála chęć y vprzeymoŝć z miłóŝciá ku łobie. *PudłDydo* B4v.

»byle (...) jedno« (6): *LeovPrzep* F2v; *CzechRozm* 154; Chryŝtus náŝ Krol niebá y ziemie/ mocen iefł náŝe nieprzyaciáele łkrufzyć/ byleŝ my iedno iemu dobrze w poboźnoŝci y cnotách Chrzeŝciáńŝkich ŝłużyli. *SkarŻyw* 560; *WujNT* 129; *PowodPr* 21 (2).

»choć jedno« (1): owa ŝnádź choćby iedno łami vłucháli [*Si forte vel ipsi audiant*]/ á owa ŝnádź przeŝtána/ bo to iefł dom pobudzáiaczi *Leop Ez* 2/5.

»gdyby (...) jedno« = *si tamen Modrz* (22): *BielŻyw* nlb 3; *RejKup* g7 (2); A czasu by do tego doŝyć być mogło, gdybyŝcie jeno WM nam tego u KJM pomagác chcieli *Diar* 28; *GliczKŝiáź* C3; *RejZwierz* A5; *KwiatKŝiáź* G3 (3); *RejAp* 132v; *RejPos* 189; *HistLan* D2v (3); *CzechRozm* 130; *ModrzBaz* [38];

StryjKron 672; *CzechEp* 12; *GórnRozm* H3; *SiebRozmyśl* D4v; Drudzy zá zyk to łobie mieli, gdyby iedno Ztego tǎrgu wroćić fię z całą łkorǎ mogli. *CiekPotr* 50; *VotSzl* C.

»gdy (...) jedno (jeszcze)« [w tym: natychmiast, snadnie(j), zasię ... gdy jedno; gdy jedno ... tedy, wnet] [szyk zmienny] (29): *FalZioł* I 64a; *MiechGlab* 77; *RejPs* 43v (3); *LibMal* 1546/114v; Natychmyał to łam obaczys Gdy iedno łkołtować raczys *RejKup* L (3); *KromRozm I* D4v; *Diar* 36; *LubPs* Y5 marg; *BielKron* 94v; *RejAp* 198v; Tǎkżec też nád kǎżdym wiernym/ gdy iedno on vyrzy pożǎdliwe łerce iego [...] iefczce więcey miłofierdzya łwego vkaże *RejPos* 46 (7); *CzechRozm* 268v (2); *CzechEp* 227; *PowodPr* 41 (4). Cf »gdy jedno skoro«.

»gdy jedno skoro« [szyk zmienny] (2): Nyechayże thedy rodzicy nye wdawǎyǎ fię wtho mnmimǎnye/ ǎby nye było dobrze wten czǎs dzyatki łwe dǎć ná náukę gdy yedno łkoro pocznǎ mowić. *GliczKsiǎż* K2v; *SarnStat* 971.

»iż(e)by (...) jedno« [w tym: jedno iżby ... już] [szyk 5 : 3] (8): *BierEz* Q4; *RejPs* 59v; *RejWiz* 145v; *KrowObr* 150v; *GórnDworz* Ii8; *RejPos* 300 (2); czǎcicież to kiedy gdzie możecie/ Iedno iżby poćciwie nikogo nie drażniǎc *RejZwierc* 239v.

»jakby jedno« (1): WExor on krol Egiptłki rad walczył s pogǎny/ Ale gdyby tu trǎfił miedzy Rułkie pǎny/ Bá náłzedłby zabǎwę iǎkby iedno zechciał *PaprPan* Tv.

»jako(ż) jedno« [w tym: jako(ż) jedno ... tak, tedy] (4): *RejWiz* 115v; *BibRadz* Deut 9/24; *PowodPr* 33; Bo iǎkoś iedno włtǎpił tu zá pǎnłkie progi/ Zǎgnałes precz niełczęćcie *GosłCast* 17. Cf »jako skoro jedno«.

»jako skoro jedno« [szyk zmienny] (2): Chnet iǎko iedno skoro przełtał mowić/ rołtǎpiłǎ fię ziemiǎ pod nogǎmi ich [*Confestim igitur, ut cessavit loqui, dirupta est terra sub pedibus eorum*] *Leop Num* 16/31; *OrzJan* 34.

»jeśli (-ż(e) ...) jedno« = *si tamen Vulg*: [w tym: bez pochyby, tak ... jedno] (18): *OpecŻyw* 83v (2); *BibRadz* 7; tę prołtotę wdzięcznie prziyemiełz/ iefli fię theż iedno łam w prołtocie Krześciǎnłkiew kochalż *GrzegRóżn* A2; *KwiatKsiǎż* P4v; *RejPos* 139v; *CzechRozm* Av3; *Calag* 452b; Boć też w tym wzdychamy/ żǎdǎiǎc być przyobleczeni miełzkǎnim náłzym ktore iefł z nieba: iefliż iedno przyobleczonemi/ ǎ nie nágimi będziemy náłżieni [*si tamen vestiti, non nudi inveniamur*] *WujNT* 2.Cor 5/3 (6); *SarnStat* 200 (2); *PowodPr* 47; *CiekPotr* 80.

»kiedy (by) (...) jedno« (2): *KrowObr* 125v; Mogłiby fię też znǎleć coby domǎ byli/ Kiedybychmy fię iedno pięknie obliczyli. Żeby tych rǎtowǎli *RejZwierc* 254.

»kilo jedno« (1): Iż wolę ia tho od ciebie odnieć ǎ otrzeć to s twarzy łwoiey/ kilobych iedno otǎrł niepotrzebne łprǎwy z vmyłłu twego. *RejZwierc* 81.

»-li jedno« (1): Y vmocnię Krolełthwo iego ná wieki/ będzieli iedno pilen ǎby dofyć czynił rołkazǎniu memu *BibRadz* 1.Par 28/7.

»skoro (by) (...) jedno« = *ubi primum Modrz* [w tym: jedno ... już, łacno, natychmiast (2), wnet (4) (a. hnet (2)), tak tedy (2)] (24): łtalo fię iż łkoro iedno włfedł do kołciola natychmiǎłł ta iłftǎ łuchǎ łǎłka w ie^{go} ręku [...] zakwitł *OpecŻyw* 5; *HistAlHUNG* A2; *LubPs* Fv; *KrowObr* 135; *Leop 2.Mach* 1/16; *OrzRozm* Lv; *OrzQuin* G3 (4); *GórnDworz* N4; *RejPos* 83v (2); *HistLan* B3; *RejPosRozpr* c4v; *CzechRozm* 254v; O czem trzebǎ rǎdy łzukǎć/ łkoro iedno iǎki łłuch woyny gruchnie [*ubi*

primum belli suspicio increbuit] *ModrzBaz* 104; *StryjKron* 150; *ReszHoz* 123; *WerGośc* 237; *WerKaz* 296; *ArtKanc* L19 (2); Skorom iedno powiedział, że pieniądze niofę, Nátychmiafteś fię Skárbbkiem wczynił *CiekPotr* 74. Cf »gdy jedno skoro«, »jako skoro jedno«.

»jedno żeby« [szyk 16 : 6] (24): Woda wółkiego kopru w ktorey by było vwarzono to korzenie paluchowo/ ieft dobra ku picciu na przeciwko kłociu wnętrznemu/ iedno żeby gorączki przytakim kłociu niebyło. *FalZioł* I 63b (2); *Diar* 72 (2); oycowie ktorzy po fynyech fwych nyeyákyey počyechy doczekác wołą máyą ábo prágną/ ná náuki im nakládu nye żáluýą żeby yedno náuki yákyey doftąpili *GliczKsiąż* M2v; *GrzegRóżn* L4; *GórnDworz* D5v (2); nakládź chróftu/ iákiégóźkolwiek fuchégo/ ieno żeby nie furowy. *Strum* O4v (6); *SkarJedn* 136; *CzechEp* 342; Sen z fwoich oczu omyy: iedno żeby czyftą Z rzeki ciekącáy wodą/ ktemu przeźrzoczyftą. *PudłFr* 73; *SarnStat* 609 (2); *PowodPr* 10; *VotSzl* D2v; *CiekPotr* 71; *SkarKazSej* 688a; *PudłDydo* [B5].

5. Uogólnia treść zaimka, przy którym występuje (zaimek często z partykułą -kolwiek) (920) :

W połączeniu z zaimkiem rzeczownym: *co(ż), kto(ż) + jedno* (512): *BierEz* P3 (5); *OpecŻyw* 150 (5); *PatKaz* III 133v; a mychmy ná to wlfytko odpowýedali o co nas iedno pytał *HistJóz* C4; *FalZioł* V 76; *BierRozm* 6; *KlerWes* A2v; *RejPs* 29 (7); *LibLeg* 10/151; *LibMal* 1545/98v; *RejJóz* N4v (3); *SeklKat* F3; *RejRozm* 408; *RejKup* k4 (10); *ZapWar* 1550 nr 2665; *MurzHist* M2 (3); *MurzNT Matth* 17/12 (13); *Diar* 33 (4); *DiarDop* 119 (2); *BielKom* E6v (2); *GliczKsiąż* D6v (5); *LubPs* F4; *KrowObr* 17v (4); *RejWiz* 8 (5); A wziął fześclet wozow wybránych/ y co iedno kolwiek w Egypcie wozow było [*quidquid in Aegypto curruum fuit*] *Leop Ex* 14/7 (22); *UstPraw* D2v; *RejFig* Aa6 (2); *RejZwierz* 50v (7); *BibRadz* 4 (26); *BielKron* 217v (7); *KwiatKsiąż* D4v (2); *Mącz* 389c (10); Iż Pánu iego wolno znim czynić co Pan iedno żywnie chce *OrzQuin* S; *Prot* D4; *SarnUzn* 7v; *SienLek* 4v (2); *RejAp* AA7v (12); *GórnDworz* D2 (16); *HistRzym* 17v; Gdyż káždemu dopuścił fynem fwoim fie sftác/ ktofzkolwiek go iedno wiernie przyiął w ferce fwoie *RejPos* 355v (95); *BielSat* C4v (2); *HistLan* C2 (3); *RejZwierc* 2v (16); *WujJud* 26; *WujJudConf* 198v (3); *RejPosRozpr* c2v (2); *RejPosWstaw* [143³]v (2); *BudBib Num* 1/22; *MycPrz* A2v; *Strum* K3; *BiałKaz* C4v (2); *CzechRozm* 18v (34); *PapPrPan* C2v (13); *KarnNap* E2; *ModrzBaz* 8; *SkarJedn* A3v (9); *Oczko* 8v (5); *SkarŻyw* 242 (12); *KochTr* 9; *StryjKron* 442; *ActReg* 47; *ZapKościer* 1582/40v (2); *CzechEp* 15 (18); *KochFr* 34 (2); *ReszPrz* 10; *KochMRot* B2v; *ReszPrz* 33 (3); *WerKaz* 299; *WisznTr* 10; *BielSen* 14; *BielSjem* 10 (2); *PudłFr* 8 (3); *ArtKanc* A15 (10); *BielRozm* 22 (2); *GórnRozm* D4; *KochWr* 22; *PapUp* C3 (2); *ActReg* 55 (4); *GostGosp* 42 (6); *GostGospSieb* +2; *Phil* S2; *KochAp* 11; *KochFrag* 16; *OrzJan* 71 (4); *LatHar* [+11] (3); *KolakSzczęśl* A2; *WujNT Matth* 19/21 (8); *SarnStat* 5 (17); *SiebRozmyśl* [A2]v (3); *KlonKr* Bv; *KmitaSpit* B2v; *PowodPr* 65; *SkarKaz* 85a (3); *CiekPotr* 21 (2); *SkarKazSej* 675b (3); *KlonFlis* A2; *KlonWor ded* ++3v (2); Coźkolwiek ieno ftraźliwego żyło Ná świećie/ wftytko iego wfstąpiło Niezmożney síle *SzarzRyt* B4v.

W połączeniu z zaimkiem przymiotnym: *ktory, jaki + jedno* (171): *RejPs* 93 (3); *LibLeg* 11/76 (2); *RejRozm* 393; *ZapWar* 1548 nr 2667; *MurzHist* R3; *MurzNT* 21 (2); *KromRozm* III F5; napomina JKM abyście o tym, co pilniejszego jest, o obronie pierwej mowili i stanowili, a potem i o innych, ktore się jedno kolwiek tu kończyć mogą a sprawować *Diar* 24 (4); *BielKom* B5v; *GliczKsiąż* M5v (5); *LubPs* Ev (4); *Leop Ex* 30/13 (4); *BibRadz Gen* 1/30 (24); *BielKron* 290 (3); *Quoviscunquae loco*

potes hunc finire libellum, Możełz ti xiążki skończyć ná którym ci fie yedno mieyfcu podoba. *Mącz* 344d (3); *OrzQuin* O4v; *RejAp* 6v; *GórnDworz* L17; *HistRzym* 126; *RejPos* 27 (20); *RejPosWiecz*² 91v; *GrzegŚm* 23; *KuczbKat* 170; *WujJud* 78v; *WujJudConf* 48v (2); *RejPosWstaw* 22; *BudBib Eccli* 4/14 (2); *Strum* A2; *CzechRozm* 76v (9); *PaprPan* Q2v (2); *ModrzBaz* 135v; *SkarJedn* 344; *Oczko* A4 (6); *SkarŻyw* 317 (4); *CzechEp* 342 (12); *ReszPrz* 109; *ReszHoz* 122; *WerKaz* 301; *WisznTr* 23; *ArtKanc* K11v (2); *GostGosp* 160 (3); *KochCz* B; *OrzJan* 52 (2); *LatHar* 17 (4); *WujNT* 120 (2); Będa tedy mieli ci pánowie Prowizorowie deputowani [...] czynić wżelákie contrákty/ ze wżelákiemi ofobámi/ iákiemi iedno kondiciámi będa rozumieli *SarnStat* 441 (17); *SiebRozmysł* [A3]; *WitosłLut* A2; *SkarKaz* 421b; *VotSzl* D3; Z ludzi zaś káždy grzélzy/ który iedno żywie *GosłCast* 26; *KlonWor* 10; *RybWit* [A2].

W połączeniu z zaimkiem przysłownym: *jak(o)*, *tako* + *jedno* (17): *BierEz* S3; *OpecŻyw* 115v (2); *GOtowe* yeft ferce moye tobye o moy Boże/ A práwye yeft ták gotowe iż yák yedno może/ Ze wfłech sił fwych áby chwały thwoye opyewało *LubPs* Y6 (2); *RejWiz* 130v; *BibRadz* I* 4v; [duchownicy] mocámi á zwirzchnościami fwemi iuz byli ták opánowali ludzi/ iż wżytko thák czynić á spráwować mufieli/ iáko fie iedno im zdało/ á iáko oni poštánowali miedzy łobą *RejPos* 283v (2); *RejZwierc* 141v (3); *PaprPan* Y2v (2); *CzechEp* 364; *ArtKanc* Q6v; *PowodPr* 7.

dokąd, *gdy*, *jako* (= *skoro*), *kiedy*, *pokąd*, *poki*, *poty* + *jedno* (86): *BierEz* O4 (5); *FalZioł* IV 21a (3); *GlabGad* L8v (3); *RejPs* 114v (2); *ZapWar* 1548 nr 2667; *MurzHist* P2v; *MurzNT* 3v (2); *MurzNTSekl* nlb; *GliczKsiąż* K4v; Bo też ty mnye nye opuścisz s twey Bofkiey możności/ Pokim yedno nędzniczek żyw thu ná tey niłkości. *LubPs* aa5 (7); *RejWiz* 95; *RejZwierc* 51v (2); Y doftáli pieniędzy od onych ktorzy ie byli przyfzli kupować/ á potym za nimi fzli w pogonią pokąd iedno mogli [persequentes autem eos diu]. *BibRadz* 2.Mach 8/25 (4); Ten [papież Leon II] wftawił dzyeci krzćić káždy godziny kiedy iedno trzebá/ bo pirwey iedno w łoboty krzczono. *BielKron* 166v; *Mącz* 286d; *RejAp* 6 (3); *GórnDworz* N7; *GrzegŚm* 22 (2); *RejPos* 142v (2); *RejZwierc* 156v (5); *RejPosWstaw* [21²] (2); *MycPrz* I C; *Strum* E4; *CzechRozm* 181v (6); *PaprPan* T2v (3); *KarnNap* B4v; Ale mowię o tey zwyczáyney niewoli/ ktorey pánowie nád poddánemi/ okrom wżelákiego ich wyftępku wżywáią: odeymuiąc im ziemię y máiętność gdy fię iedno fpodoba [dum libet] *ModrzBaz* 48v (2); *KochPs* 23; *SkarŻyw* 574; *KochFr* 110; *ReszList* 190; *WerGość* 242; *BielSenJoach* 3; *ArtKanc* P19v; *GórnRozm* Mv; *PaprUp* D2; *ZawJeft* 19; *ActReg* 53; *GrabowSet* I3v; *WyprPl* A2v (2); *WujNT* 568; *SarnStat* 149 (4); *SiebRozmysł* [A3]; *PowodPr* 46; *VotSzl* D4.

gdzie, *kędy(ż)*, *skąd* + *jedno* (107): *OpecŻyw* 116v; *FalZioł* V 91v; *LibLeg* 10/155; *RejRozpr* D2v; *ConPiotr* 34; *SeklWyzn* f4v; *ZapWar* 1548 nr 2668; *RejKup* Sv; *MurzNT* Matth 26/13; *BielKom* F7; *LubPs* E2; *RejWiz* 72; *Leop* 3.Mach 4/3; *RejZwierc* 140; *BibRadz* Iudith 8/13 (14); *BielKron* 307v (3); Ubiubi erit inventa, mater redimet, Kędyfżkolwiek yedno będzie náleżona/ mátká yą odkupi. *Mącz* 476c (8); *Prot* D; *SarnUzn* F3v; Lecźze też ty kędy iedno możełz nędznego bliźniego fwoiego ná cíele iego/ á nie miyay go ná drodze leżácego *RejPos* 211 (5); *HistLan* D3v (2); *RejZwierc* 102 (6); *WujJud* 134v; *WujJudConf* 49v; *RejPosWstaw* [143²]v (2); *BudBib* 2.Mach 9/17; *Strum* O2v; *PaprPan* Ev; *ModrzBaz* 27; *SkarJedn* 94 (4); iż [woda] fłoná/ fłkąd iedno idźie/ zówždy fłoną: siarczána/ zówždy siarczáną *Oczko* 4v; *KochPs* 3 (3); *SkarŻyw* 347 (4); *StryjKron* 170; *CzechEp* 236 (2); *KochSz* B;

ReszPrz 74; *WerGośc* 216; *ArtKanc* O17; *GórnRozm* N2v; *Paprup* C2; *ActReg* 158 (2); *Undevis undelibet* – Skadiednochczes, zewfząd. *Calep* 1136a; *GostGosp* 66 (2); *GórnTroas* 20; *OrzJan* 136 (2); *LatHar* 330 (2); *WujNT Matth* 8/19 (4); *SarnStat* 960 (2); *KmitaSpit* B (2); *PowodPr* 59; *SkarKaz* 382a (3); *CzahTr* K3; *KlonWor* 2.

ile (a. *ilekroć*) + *jedno* (21): a my chuć i wiarę swą ile jeno nawięcej na nas należeć będzie, uprzjmie WKM ofiarujemy ku dobremu Rzeczypospolitej *Diar* 22 (4); *RejWiz* 133v; *BibRadz* I* 5v; *Mącz* 344c; *HistRzym* [118]v; *RejPos* 106v (2); *HistLan* C; *RejPosWstaw* 110v; *SkarŻyw* 263 (2); *ReszPrz* 75; *ReszList* 167; *LatHar* 675; y vwierzylil/ ile ich iedno było zrzadzonych ku żywotowi wiecznemu. [quotquot *erant praeordinati ad vitam aeternam*] *WujNT Act* 13/48 (2); [aby to czynili] ilekroć iedno tak przez Pręłaty [quotiens tam per Praelatos quam alias personas]/ iáko iné ofohy Duchowné y Swietckie będą o to łzukáni y profzeni. *SarnStat* 899 (2).

Połączenie: »jedno co« = *cokolwiek, zaledwie*; z *odcieniem pejoratywnym* = *byle co* (6): *MetrKor* 59/281v; A przetciwłfy kfyąłzki zá dwá álbo zá trzy grofse/ álbo też vflyłswłfy yedno co ná byefyedzye od drugyego także dwu grofowego doktorá/ śmyele/ á vpornye o.wyerve lye gadaćye. *KromRozm* I Nv; *PAttrze* iáko na ten Dąb/ częłto pyorun biye/ A Brzołkę podle niego/ iedno co defzcz zmyie. *RejZwierz* 131; *RejPos* 185; A ná wykretne kftalty ten [włoski] narod łprawiono. Tám iedno co wykrecić to iuż mądra głowá/ A opák wyftawowác pozłóciłte łłowá. *RejZwierz* 240v; *Oczko* 11.

II. W funkcji spójnika; tylko (2402) :

1. Nawiązuje do poprzedniego wypowiedzenia (343) :

a. *Rozpoczyna nowy fragment tekstu; praeter PolAnt* (17) : *PatKaz* III 150v; *RejJóz* B5; *RejKup* m8v; *PAni* iednemu rzeczé/ iedno o was łlychác/ A tám też w nálzym kráiu nigdy was nie widác. *RejFig* Dd6v; *BibRadz Eccli* 39/1; *OrzRozm* S3; Odpowiedział pan Kołtká. Iedno mię w. m. draźniłz/ á chczelz wywołác wilká z lálá *GórnDworz* Z5v (2); *Pan.* Iedno pátrzyłz gotowego/ Mnimalz by tuż do nowego *RejZwierz* 235v (2); *WujJud* 14v (4); *NiemObr* 82; *ActReg* 72; *GostCast* 39.

Połączenie: »jedno íście« (1): (*did.*) Michał powieda yż nic na Wáge Nieprzibelo (–) Iedno yłcze nie łłniem [!] Trffożicz Mogł był tego/ Trzikrocw włożicz Tocz ani Wagy rułfyło Iako by nicz nieprzibyło. *RejKup* aa8v.

b. *Rozpoczyna odpowiedź na pytanie (wskazując jedyną możliwość); tylko, jedynie; nisi Modrz* (59) : *RejJóz* O6; *RejKup* Bv; *KromRozm* I [L3]; *KromRozm* II c3 (2); I ktołz iełt Paweł? y ktołz Appollo? iedno łludzy/ przes ktoreście vwierzylil *KrowObr* 3 (4); *RejWiz* 17; *GrzegRóżn* L2v; *SarnUzn* F6; *RejAp* 45 (3); Coż inłzego ná ten czas czynić a myłlic małz [...] Iedno vłtháwicźnie prołć á nádzyeie mieć o Pánu łwoim/ ábył był w obronie iego *RejPos* 133 (6); *RejZwierz* 260v (16); *BielSpr* b4v; *RejPosRozpr* b4v; *RejPosWstaw* 42; *MycPrz* I C3; *ModrzBaz* 132v; *Oczko* 4 (2); *NiemObr* 42; A dźiś co młodzi pácholcy vmieią? Iedno w fię wino/ iáko w beczkę/ leią. *KochFr* 28; *ArtKanc* D9 (2); *GostGospSieb* +3v; *WujNT* 6 przedm (6); *WysKaz* 17; *KmitaSpit* Av; Iákaż ma być ofiárá z ciálá nálzego Pánu Bogu? iedno gdy ie dla niego trudźim połtem y iną pracą w łłuzbie iego *SkarKaz* 121b; *CiekPotr* 26.

c. *Uwydatnia zastrzeżenie, dodatkowe wyjaśnienie; ale jednak, tyle że; sed PolAnt, JanStat (178)* : Wezmi szpiku z kołci Końskiey á rozpułć na ogniu w panewcze, A tym maż mieścze bolące gdzie iest paraliż. Iedno to wiedz że mężom ma być od konia, A niewiałtam od koniowey. *FalZioł V 113 (8); MiechGlab 35; LibLeg 6/159v (13); KlerWes A2; WróbŻołt B7; RejRozpr B2; LudWieś B5v; LibMal 1545/103 (2); RejKup d2v (3); KromRozm II n2v; Co tu łsyrzey rozbirác myeyłcá nyemáłz. Yedno dla lepłšego wyrozumyenyá/ weźm tego przykłád yeden álbo dwa. KromRozm III B6v; Diar 97; GliczKsiąż I2v (3); LubPs M (3); KrowObr 132; RejWiz 186 (4); UstPraw C4; RejZwierz kt; BielKron 55v; GrzegRóżn O; OrzQuin H2 (2); RejAp 141v (2); A tho com powiedział/ iż miłość miłocią wymiłowác trzebá/ tho nikogo nie omyli: Iedno pánie Derfniaku małz w. m. tę łławę/ iákobyś ná wielu mieifcach zaráz miłowác miał GórnDworz Cc2 (3); RejPosWiecz³ 97v; BielSat L3v; HistLan D3v; RejZwierz 153v (7); WujJud 8; KochList 2; BudBib B4v; Strum K4 (5); Oczko 2v; SkarŻyw A3 (2); WerKaz 279; BielSjem 11 (2); KochPieś 26; PudłFr 73; ArtKanc O4v (2); GórnRozm Hv; KochPropKKoch 3; KochFragJan 4; OrzJan 23; OstrEpit A3v; WujNT 16 przedm; WysKaz 46; JanNKar A2v (4); JanNKarGórn H2; SarnStat 1281 (2); SiebRozmyśl [A2]; PowodPr 85; VotSzl E4v; GosłCast 6; SkarKazSej 657b.*

Połączenia: »jedno iści« (1): Dawnom ią to obaczyła łfczi fie myłł odmieniła Y więczey fie dzys frauielz [...] Ieduo [!] iłci fie rzecz włtydzę Włzytkoć nie wczas dawno widzę *RejJóz D2*.

»jedno iż« = *sed PolAnt (45): FalZioł I 76a (5); BierRozm 18; WróbŻołt aa3; RejPs 31; LibLeg 11/13; KromRozm I N (2); KromRozm III C3 (2); LubPs O (2); KrowObr 226v; RejWiz 40v; RejZwierz A2v (2); BibRadz Iudith 8/18; GórnDworz Cc4; RejPos 13 (8); Zá wiernác teraz prawdę to powiádam pánie/ łfcciem ia miáłá wdzięcznie przyiác to karánie. Iedno iż łnadż z obu łtron nie było bácnołci/ Ták w wálznych leciech zefłznych ták y w mey młodołci. HistLan D2 (2); RejZwierz 188 (4); ReszHoz 139; ArtKanc K18; LatHar 682 (4); JanNKar E4v (2); SarnStat 192 (2).*

»jedno owszem« (2): Otho macie tego Báránká kthory będzye nołł ná łobie włzytki grzechy łwiátá: iedno owłzem dla tych to wczynił/ ktorzy byli ták zámiełzáni w onych wátpliwołciach łwiátá tego. *RejPos 9 (2).*

»jedno przedsię« (1): Czechowie máiá/ r/ z punktem: coby fie v nas zyłć mogłó. Iedno przełię ad differentiam Czełkięgo, y dogadzáiác zwyczáiowi zówżiętemu Polłkięmu może byđł włáfné takie / r/ *JanNKar F2v.*

»jedno tylko« = *unum autem Vulg (7):* Bowiem ani w kunłcie ani w łądzie, ani gdzie indzie łgác nie łłufza nam [...] Iedno tilko poethy abo oratory przyimowác mamy, gdy cznotę chwałác podwyłłzaiá, á grzechy łtatecznie á nie obłudnie każá. *BielŻywGlab nlb 11; RejPs 48v (2); KrowObr 157v; Leop Philipp 3/13; RejPos 3; PaprPan V4.*

»jedno wđdy« (4): *OpecŻyw 173v; GliczKsiąż F2v (2);* ábowiem kiedy ledá iáko zbuduielz/ ledá iáko mieć będziefz. Ieno wđdy będziefz powiędał że małz Staw. *Strum H4.*

»jedno zás« (1): fie włzyłcy, co połtronnych robót łwiádomi, dżiwowác mułzá y dżiwuiá: nie bez łławy Polłkięy. Iedno zás bywłzy w Polłcze, á Polłkich łzat nie wżywác, y po Polłku nieumieć: [...] iáko nie grzeczy, ták y nie przyłtoi. *GosłCast 4.*

»jedno że« (14): *LibLeg* 10/91v; *LubPs* bb3; *RejWiz* 185v; *RejFig* Cc3v; *GórnDworz* Cc7 (2); *GrzepGeom* H4v; *KochSz* C2; *GórnRozm* C2v; *JanNkar* A4 (4); Nie będę nazywan lekkim od żadnego/ Bym ławił piękność w tobie doświadczoney Kożdemu cnoty. Ieno żem wczoney Mąło pił wody/ nie śmiem się iść tego. *SzarzRyt* A2v.

d. *Uwydatnia odcień optywiny w wypowiedzeniach z orzeczeniem w trybie rozkazującym* (43) : *KlerPow* 11; *MetrKor* 46/175v; *FalZiołUng* V 119; *RejPs* 191v (4); *RejJóz* F5v (2); *RejKup* Iv (6); *RejWiz* 90 (2); Nie lękać się piękna pani/ ługi swoje widział/ Za które się nigdy/ da Bog/ i prawnie nie powtydział. Jedno nam nie chciej być trudną/ którzy ci miłuiem *KochZuz* A3; *BibRadz* Ios 1/7; *Prot* Cv; *SarnUzn* D2v; mam ja tę nadzieję [...] iż rzecz w. m. będzie taka/ że przeciwko niey mało co kto/ będzie mógł mówić. Jedno w. m. w tho zaprzęż/ a wymaluy taką dworną panią *GórnDworz* V3v; *RejPos* 281v; *HistLan* C4v; *KuczbKat* 35; *RejZwierc* 179v (2); robże Przekopę do kąd chcesz/ a wodę po łobie pułczay [...] Jedno tego pilnuy abyć wodą ftął w Przekopie/ rowno z ónym mieyfcem kędyś ją puścił. *Strum* D2 (10); *MWilkHist* G4v; *SarnStat* 818 (2); *VotSzl* D3; *SkarKaz* 683b.

Połączenie: »jedno wždy« (1): Jedno wždy morzu day pokoy/ a Wiśle Frochtuy zdrow [...] Chwal morze/ a sam pływaj po świadomey Rzece znaiomey. *KlonWor* D4v.

e. *Uwydatnia treść wypowiedzenia przeciwstawną wobec wypowiedzenia poprzedniego* (45) : *LibLeg* 6/116; *RejPs* 216v; *RejJóz* D2v (2); *RejKup* h2 (2); *KromRozm I* C4v; *ZapWar* 1553 nr 2685; *LubPs* P2; Bo kto łobie mył zwiąże to niewolnik prawy/ Gdyż po łwey woli nie ma nigdy żadney łprawy. Jedno gdzie czas przytoczy tu się tułać musi *RejWiz* 88 (7); *RejZwierz* 119 (2); *RejAp* 77 (2); bo nie łyżymy by który s tych między tymi tłufzczami łiadł na kobiercu/ albo na axamitnym wezłowiu [...] Jedno thu/ iako łyżył/ łiedli wżycy na trawie a na lianku *RejPos* 82v (13); *RejZwierc* Av (4); *WierKróc* A2; *SkarJedn* 370; *SkarŻyw* 75; Iuż się nie będzieł przechadzał Ani ludzi więcej zdradzał. Jedno tu na tym łancuchu Będzieł łółkował zły duchu. *MWilkHist* Fv.

Połączenie: »jedno tylko« (4): *RejPs* 57v; Oto wżycy niełprawiedliwi/ y niełtatek vtzynki ich: Jedno tylko sam Iezus Kryłtus iest łprawiedliwy *KrowObr* 210v; *BibRadz* Gen 14/24; *RejPos* 13.

2. *Uwydatnia i wyłącza z szeregu treści przeciwstawnych drugi człon (którego treść jest zwykle bardziej ograniczona od ogólniejszej treści członu pierwszego); ale jedynie; sed Vulg, Modrz, JanStat; nisi, tantum Vulg, JanStat; autem PolAnt; tantum modo JanStat, Cn; praeter JanStat (1484) :*

a. *Przy zaprzeczeniu pierwszego członu przeciwstawienia* (1345) : Iakom ya kmyecziwy robotlyvemv macziyevy manowskiemv sewschi przybkow ksyadza Mykolaya Myrowskiego proboszcza warszewskiego nyewzył dw volv splvziczą naymyenyv przib[ka]ch yeno naswem ymyeny[v] garbathkach gdy moją rolą oral *ZapWar* 1518 nr 2189 (25); *MetrKor* 26/62 (5); *BierRaj* 19 (2); Nie żadamci dątku twego/ Jedno miły ciebie łamego *BierEz* R (15); *OpecŻyw* 43 (5); tedi nie trzeba żadnego plałtru na wierzch przykładayć/ ani w ranę żadnego knothu nie kłalcć/ iedno z wierzchu ranę zakrić czyłtą chułtą *FalZioł* V 111 (14); *BielŻyw* 47 (8); *KłosAlg* H2 (2); *LibLeg* 6/118 (19); *RejPs* 17v (10); *ComCrac* 16v (5); Alye on they zwadzye przyczyny nyedall yedno Golynłky *LibMal* 1546/24 (6); *RejRozpr* F; Niemogłem ta^m naydz dzwierzec Jedno małe okienko *LudWieś* A2v; *SeklWyzn* D (3); *RejJóz* B7v (9); [*Zdrowas Maria*] to nie iest zadna modłitwa/ iedno łloua ktoremi Anyoł Gabriel/ ziałtował pannie Mariei łyna Bożego *SeklKat* C (11); Połeł ym powieda yż

yuż Czalfu niemałs rozmyślać fię yéno czinić *RejKup* y6 (28); *MurzNT* 51; Ale tu pan kluczy Pyotrowi nyedał/ yedno obyecał. *KromRozm III* M4v (3); *Diar* 33 (23); *DiarDop* 110 (3); *BielKom* D3 (2); *GliczKsiąż* H5v (18); *LubPs* F3v marg (19); *GroicPorz* A3v (5); *KrowObr* A3v (12); *RejWiz* 171v (51); Rzekli nie zábiyemy cie/ iedno zwiázanego wydamy [*Non te occidemus sed vinctum trademus*]. *Leop Iudic* 15/13 (5); *OrzList* i (3); Sędzya vřlyřzawřzy żálobę á potym odpor/ niema dopuřćić řporow/ iedno řkázác iáko rozumie. *UstPraw* C (11); *RejFig* Ee2v; *RejZwierz* A6 (12); *WyprKr* 46; Ale do końcá nie trwał gniew twoy/ iedno dla nápomniania ná máły czás byli zátrwořeni [*Non usque in finem permansit ira tua, in hortationem autem ad breve turbati sunt*] *BibRadz Sap* 16/6 (16); *OrzRozm* R2; Nie przyřzli nam nigdy w Polřzce ci Krzyřacy ku pożytku/ ieno záwřdy s řzkodá *BielKron* 400v (192); *GrzegRóżn* L4 (2); *KwiatKsiąż* I3; *Mącz* 32b (2); *OrzQuin* E2v (2); *SarnUzn* Bv (12); *SienLek* 58 (6); *RejAp* 172v (52); á nie vmiał łágodnie mowić/ iedno s fukiem *GórnDworz* D6 (10); *GrzepGeom* A4; *HistRzym* 10v (2); *RejPos* 231 (279); *RejPosWiecz*³ 97 (4); *BiałKat* 9 (14); *BielSat* Ev (4); *GrzegřSm* 48; *HistLan* C3v (3); *KuczbKat* 405; Skępiec iest iáko ná řkále iágoty/ Ludziom nic po nich iedno Wronam gody. *RejZwierc* 217 (78); *BielSpr* 6v (25); *WujJud* 125 (5); *WujJudConf* 19v; *BudBib* Ios 17/3 (2); *MycPrz* II A4 (4); *Strum* F3 (5); *BiałKaz* H2v (3); *CzechRozm* 19v (6); *PaprPan* Pv; *KarnNap* D (2); *ModrzBaz* 123v (2); *SkarJedn* 311 (10); *Oczko* K (9); *SkarřYw* 118 (48); *CzechEp* 306; *NiemObr* 114; *ReszPrz* 40; Ktorzi swatkowye stanyely nye řzadary any zařzadnym przimuřzenyem: yedno swy dobri woli *ZapKořcier* 1535/68 (3); *Bielřjem* 28 (2); *ArtKanc* M (3); *BielRozm* 14 (5); *GórnRozm* Av (3); *PaprUp* Hv; *ActReg* 6 (10); Ná kápuřtę w káždym folwárku iednákiey miáry řtagwie byđż máią/ nic iedná drugiey więřza/ iedno wřzyřtko pomierne. *GostGosp* 72 (9); Nieobiecuieřz/ áni téř odmawiařz. Ieno mię řłowy proznemi zábawiařz. *KochFrag* 23 (2); *LatHar* 734; *KołakCath* C4v; *KołakSzcześł* A4; *RybGęřli* A4 (3); *WujNT* 88 (19); *JanNKar* C (4); KOnie ktoré z Węgieř y zkąd inąd ná Iármáři pęđżá áby nie były przedawáne w drodze/ iedno ná Iármárcęch [*in viis non vendantur, tantum modo in Nundinis*] *SarnStat* 292 (35); *SiebRozmyřł* C; *GrabPospR* M2; nic řie poćieřznego tey Koronie nie dzieie: iedno vřtáwicřne Interregná/ trwogi/ woyny *PowodPr* 24 (3); *SkarKaz* 4a (17); *CiekPotr*)?(2v; *CzahTr* E (3); *GostCast* 17 (2); *SkarKazSej* 666a (8); *KlonWor* 66 (2).

Połączenia: »jedno owszem« = *sed Vulg* (4); á nie káždy wnidzye do kroleřtwá mego/ kto tylko woła zá mná Pánie Pánie/ iedno owřzem ten co czyni wołá Oycá mego niebieřkiego. [*Vulg Matth* 7/21] *RejPos* 285v (4).

»jedno tyl(k)o« = *sed Modrz, JanStat; nisi, tantum autem Vulg; duntaxat, sed solum, sed tantum (modo) JanStat* (113); *OpecřYw* 151v; *ForCnR* Cv; *HistJóz* E3; *Falřiol* V 44v (3); te raycze vegierřkie y Moldawřkie ony polozily řwoye řłowi y teras ych niemasz na swiećzie yeno tilko v. m. zořtalysćie *LibLeg* 11/55v (2); *RejPs* 187v (5); *LudWieř* A2; *KromRozm II* bv; *Diar* 58; *GroicPorz* ee2 (2); rořkazał/ áby řadny kxiáđz wdowy/ áłbo porzuconej niewiářty niepoymował/ iedno tylko pánnę *KrowObr* 232 (36); *Leop Gal* 1/23 (2); *BibRadz* I 3a marg (13); *GrzegRóżn* A4v (3); yřebyřmy řię řadną řzkaradną á řzkodliwą řrą niebawili/ iedno tylko tymi ktoreby ořtrzeły dowćip *KwiatKsiąż* Pv (2); *SarnUzn* B5; *LeovPrzep* F4; *RejAp* 76 (3); *RejPos* 80 (14); *RejPosWiecz*² 92v (2); *RejZwierc* 54 (4); *WujJud* 88 (3); *Strum* Nv; *ModrzBaz* 37; *SkarJedn* 203; Bo/ wedle ich mniemánia/ w tym cáłym Rozdziale/ nic řię nie mowi o Sákrámentálnym pożywániu Ciáłá y krwi Páńřkiey: iedno

tylko o duchownym pożywaniu Chrystuśa przez wiarę weń. *WujNT* 331; PRośtą Minutą nic dowieźdź niemoże/ iedno tylko lifty albo Minutą pod pieczęcią albo księgami przed ładem. *SarnStat* 766 (7).

b. *Przy zaprzeczeniu drugiego członu przeciwstawienia (24)* : *BielŻyw* 99; Dzień ten godny ku wżytkiemu/ iedno ku miłowaniu nicz *FalZioł* V 50; *RejRozpr* E2 (2); *RejJóz* C5v; *RejWiz* [1]v; *RejZwierz* A2v; á przed tym ziednał fie był Zyzkák z Prázany/ iedno niemcy przed nim pokoia nie mieli. *BielKron* 327 (7); *RejZwierz* B4 (2); *KochSz* A3; *ActReg* 15 (2); Z káżdym fie zgodzę/ iedno z łákómych nic/ bo ón chce/ á iá téz chce. *KochAp* 6; SŁyżę głos iedno niewiem czyiáby to mowá Y czyieby ták były fráobliwe łowá *WitosŁut* A5; We wżytkim rodziców łuchác mamy/ iedno ták nic/ gdzie nam do pobożności przełzkadzáią. *SkarKaz* 44a.

Połączenie: »jedno tylko« (2): Duch zły ma dofić [...] tzudnie mowiących/ tzyłthych/ pofztzających [...] iedno tylko ludzi miłujących Páná Bogá/ flowo iego prawdziwe/ y bliznych twoich niema. *KrowObr* C4 (2).

c. *Bez formalnie wyrażonego przeczenia (często z zaimkiem upowszechniającym określającym pierwszy człon przeciwstawienia lub w wypowiedzeniach, w których zakres czynności jest ograniczony przysłówkiem typu: mało próżno, trudno) (115)* : A skoro to rzekl/ wychwácił każdy rękę z miły/ iedno iudáłłowa zořtala *OpecŻyw* 94; *FalZioł* IV 44b; *BielŻyw* 80 (2); *RejPs* 135 (3); *RejJóz* E4 (5); *RejKup* B; *Diar* 42; *BielKom* C4; *GliczKsiąż* K6v; Iż zli máło o Bogá dbáją iedno więcej o bogáctwá. *LubPs* N5 marg (3); rzadka łpráwá ták drogá idzie/ iákoby wedle Práwá włáfnie idź miáłá/ iedno iákó łye Woytowi albo Vrzędnikowi/ albo Prokuratorowi w głowie vklij *GroicPorz* B4; *RejWiz* 122 (10); *RejFig* Dd8 (2); *RejZwierz* 119 (7); *WyprKr* 9; [Tatarowie] Pofzli do Krákowá/ naleźli tam pufty Krákow/ iedno zamek oładzony *BielKron* 361v (10); ten wżyłtek łkarb dawam tobie/ iednomiecz ten wezmę łobie. *HistRzym* 79 (2); *RejPos* 315v (16); *RejZwierz* [28³]v (11); *BielSpr* 51v (5); *Strum* R3 (2); *KochPs* 124; *SkarŻyw* 165; *WerGośc* 242; *KochPieś* 9; *ArtKanc* K9v; áno ine źwierżetá wżyłtkie łá dobrze opatrzo/ ne [!] iedno człowiek łam nagi łtoi/ nie obuty/ nie odźiány/ bez ładney broni *GórnRozm* N2; *ActReg* 27; Ale y té [Wojstwa]/ które zamków nie máią/ y té téz płuujemy: iedno té zořtáwiamy/ które zamki máią [*tantum autem eos, qui castra habent, in robore relinquimus*]. *SarnStat* 234 (4); *SiebRozmyśl* H4; *SkarKaz* 209a; Mniema by wżyłscy łlepi iedno on łam widźi *KlonWor* 58.

Połączenia: »jedno tylko« [szyk 14 : 2] (16): *HistJóz* B2v; *RejPs* 122; *LubPs* P6 marg; *KrowObr* 22v (2); *BibRadz* 4.Reg 7/7; *RejPos* 302 (9); ktorymi [aksamitami] fie wżyłscy boiowi ludzie brzydzá/ iedno tego tylko vźiwáią oni ludzie piełzczeni á zniewiełcieli *RejZwierz* 187v.

»jedno wždy« (1): Bo wiem ze nam na tym łwiecie tu krotko wżytkim być Iedno wždy łlawa pocćiwa ta wiecznie może zyc *RejJóz* H5v.

3. *Ogranicza treść poprzedniego wypowiedzenia uwydatniając zastrzeżenie, dodatkowe wyjaśnienie (niekiedy z odcieniem warunkowym); tyle że, ale jednak; duntaxat, nisi Vulg; dummodo JanStat (518)* : *ZapWar* 1520 nr 2248 (3); *BierEz* D3; [dryjakwie] z czymkolwiek dać mozełz/ iedno nie z winem *FalZioł* V 43 (24); *MiechGlab* *2; *LibLeg* 10/61 (20); *RejPs* 61v (3); *ComCrac* 20v; *RejRozpr* A4v; *LibMal* 1544/88v (3); *RejJóz* Dv; *RejKup* ł2 (3); *MurzHist* Q4v; *KromRozm II* mv; *Diar* 54 (2); *KrowObr* 208v marg (2); *UstPraw* E4 (4); *RejZwierz* 77; *OrzRozm* V3; Potym gdy mu włofy podrořły/ połłáł go iedno s tym/ áby mu głowę ogolił łam. *BielKron* 116v (28); *Mqcz* 112d; *SarnUzn* D5v;

SienLek 54 (4); *RejAp* [Ff5]v; *GórnDworz* D8v (5); możełz téz y dálekość zmierzyc lalką/ kiedy Dyoptry nie będzie: tymże łpołobem iako y wyłokość/ iedno ná pláłk obrociwłzy/ coś tám wzgóre obracał. *GrzepGeom* P3 (2); *HistRzym* 44v (2); *RejPos* 196v; *BiałKat* 211; Terazechmy porządek wczynili nowy/ Iedno niewiem káždemu iegli będzie zdrowy. *RejZwierc* 245 (6); *BielSpr* C (3); Przeto im potym dáie wolność/ áby w iátkách łobie kupowáli co chcą (iedno potráwam ofiárowánym pokoy dáli) *WujJud* 197v (2); *Strum* C4 (6); *WierKróc* A3v (2); Słufznaby tu włzytek [*list papieża*] włozyc: iedno te máłe kxiáłzki nie zniolá. *SkarJedn* 244; *Oczko* 21; *SkarŻyw* 20 (7); *NiemObr* 24 (2); *KochFr* 71; *WisznTr* 13; *PudłFr* 16 (2); *GórnRozm* M4; *ActReg* 25 (10); *GostGosp* 148 (2); *JanNKar* C3 (4); *SarnStat* 63 (9); *PowodPr* 47 (3); *SkarKaz* 548b; *VotSzl* C4 (3); *CiekPotr* 41 (3); *SkarKazSej* 706b; Enealż włzytkim kazał/ by łie gotowáli/ Iedno cícho/ áby znać Dydonie nie dáli. *PudłDydo* A4v.

Połączenia: »jedno (tylko) iż (-by, -e)« (225): Wdowá rychłó po pogrzebie/ Vtełkniá łámá łobie: A zá muž idż wolá miáłá/ Iedno iże się fromáłá. *BierEz* R4v; *PatKaz III* 96v; [*Żywokost czerwony*] ma líft podobny końłkiemu łzczawiowi/ iedno iż líft tego ziela z iedney łthrony iest iakoby modry/ á z drugiey łthrony zielony *FalZiół* I 38c (56); *GlabGad* Hv (3); *MiechGlab* *2v (3); *WróbŻółt* K4v; *LibLeg* 10/68 (11); *RejPs* 192v (2); *RejRozpr* E3; *RejKup* t6v (5); *MurzHist* K3v (2); *MurzOrt* Bv; *KromRozm II* c2; *KromRozm III* I4v (2); *Diar* 40 (3); *LubPs* aa4 (8); Vćiekánie/ iáłnie dowiedźione/ pewny znák iest winnołci/ zwłáłzczá tám gdy ktho ielzce nie obwiniony/ iedno tylko iż iest powiełć o nim/ zá dotknieniem łumnienia/ boiáć łye vćieka. *GroicPorz* hh4; *RejWiz* 119v (2); *Leop Hebr* 11/11; *UstPraw* Bv; *RejFig* Eev; *RejZwierc* 6 (4); *BibRadz I* *4v (4); Wiele tám iestł Kofciołow Kryełcijáńłkich y dzwonow/ iedno iż káplánow Krzełciiiáńłkich nie máiá *BielKron* 453 (11); *OrzQuin* Cv; *SienLek* 64 (2); *RejAp* BB8 (10); *GórnDworz* Iv (5); *GrzepGeom* L3v (2); Dał mu rozum y dał mu wolność w łpráwách iego/ iedno iż chciał áby on był záwždy rozumiał o zwirzchnołci Bołtwá ie^{go} *RejPos* 49 (38); *HistLan* C4v (4); *RejZwierc* 1v (12); *BielSpr* 21v; *WujJud* 9; *CzechRozm* 183; *ModrzBaz* 50v; *SkarJedn* 151 (2); *SkarŻyw* 346; *CzechEp* 142; *ReszList* 147 (2); *WerGołc* 243; *KochWr* 41; *WyprPl* B4v; *LatHar* +5; *WujNT* 6 przedm (5); *JanNKar* C4 (2); *SarnStat* 337 (3); *PaxLiz* B3v.

»jedno jeszcze« (2): Ná tho wnetże odpowiem/ iedno ielzce przytoczę prorocłwo Ozealżowe *SarnUzn* E3v; *RejAp* 163v.

»jedno już« (7): radby yey pothym zapłácił by wyedzyał yáko nadrożey yedno yuż będzie pozno. *GliczKsiąz* M5v; *KochSat* B3v; *RejAp* 150v; *RejPos* 276; *KochWr* 27; *JanNKar* C3v (2).

»ledwe jedno że« (1): WNet potym gdy miał ciágnáć/ włzytko s łkárbu rozdał/ Ledwe iedno że vbior co w nim był záchował. *RejZwierc* 4v.

»jedno pierwej« (1): O czym mowić będziem zá pomocá Duchá łwiętego: iedno pierwey wiáre náłżę y ártykuły iey niektore z tey Ewángeliey vtwierdzim. *SkarKaz* 116b.

»jedno przed się« (2): y záchwieie łie bárzo ku vpadku: iedno przedłię ná then czás nieupádnie/ ále vłtáwione będzie ná łwoy poczáthek [*et periclitabitur ut cadat, et non cadet tunc, sed iterum constituetur in suum initium*]. *Leop* 4.*Esdr* 12/18; *RejPos* 202v.

»jedno tak« (2): Według przewinienia iego (wielkie^{go} ábo máłe^{go}) będzie rázow vdzierzenia wiele: iedno ták żeby [*ita duntaxat ut*] nie było plag á rázow więcey niż czterdziełci *Leop Deut* 25/3; *DiarDop* 118.

»jedno też« (3): narod Piecynigow włafny ieft Litwa/ iedno theż mieli miedzy łobą małą rozność w mowie iáko my z Rufią *BielKron* 347; *SiebRozmysł* B; *PowodPr* 3.

»jedno tylko« (3): *FalZioł* V 60v; *GroicPorz* hh4; Abowiemci chce vczynić wielką poczcziwość/ á cokolwiek mu rofkazełz to vczyni/ iedno cię tylko prosi ábys przyłzedł á przeklinał lud ten. *BibRadz Num* 22/17.

»jedno wždy (a. wzdám)« (13): *OpecŻyw* 101; *BielŻyw* 59; *DiarDop* 118; Nye wiedzyał then człowyek iż náuki nye może kupić żadnemi pyenyądzmi/ yedno wzdám potrzebá áby themu co vczy flufná zaplátá byłá. *GliczKsiąż* M3v (2); *LubPs* L4 (2); *BielKron* 292v; *HistLan* A2 (2); *RejPos* 337v; Ale iż ták Pan Bóg chćiał/ miełzkayze tám w niebie/ A mnie/ iedno wždy nie włkok/ poćiągay do siebie. *PudłFr* 54; *ActReg* 184. Cf »jedno żeć wždy«.

»ino zasię« (1): A o ynłzych Tatarow [...] ktore na then czas wniewolia pobrano dowiedziecz niemogly do nasełczie thak pyłfaly yno zallie do nas przilal przyacziel nasch Krol polskii Krol polfa łwego przedłye othim powyadayacz *LibLeg* 10/56.

»jedno że« (47): *LibLeg* 10/91 (10); *RejKup* t6; niłz co poczał młodzieńczyk mowic/ iulzgo pán Chriřtuł złem być ofądził/ i powiedził mu to/ iedno że on tępu zaślepony vfaniem o łwoiúi łwiátołci nierozumiál. *MurzNT* 91; *MurzOrt* 82 (2); *Leop Gen* 26/35; *BibRadz* 3.Reg 22/8; *BielKron* 307v; *KochZg* A2v; *LeovPrzep* G4v; KSyążki ty Czytelniku miły/ ták łá nápiłáné/ áby ie káždy łam przez łye mógl wyrozumić/ iedno że potrzebuiá pilnégo czytánia. *GrzepGeom* B4 (5); *HistRzym* 17; *RejPos* 150 (2); *RejZwierc* 235 (2); *KochList* 3; *Oczko* 19v (2); *KochSz* B3 (3); *PudłFr* 56 (3); *GórnRozm* A4v; *ActReg* 130 (2); *OrzJan* 126; *WujNT Act* 20/23; *SarnStat* 1262 (4). Cf »ledwe jedno że«, »jedno że też«, »jedno że jeszcze«, »jedno żeć wždy«.

»jedno że jeszcze« (1): zowie go grzechem/ iedno że ielzcze tákı ktory nie zádáie łmierci. *WysKaz* 17.

»jedno że też« (1): [*fundament wiary*] ná ktorym buduią łię dobre vczynki/ ktore łię znaczą przez złoto/ łrebro/ y drogie kámienie/ iedno że też tám przymiełzáló łię drew/ łiáná/ zdźblá/ to ieft grzechow powłzednich *WysKaz* 36.

»jedno żeć wždy« (1): [*Daktyle*] krew grubą mnożą łwoiá niełtrawnołciá/ iedno żeć wždy łá łtrawnieyłze niłzi Figi łuche *FalZioł* III 20b.

a. *Wzmacnia ekspresję uwydatniając pozorne prawdopodobieństwo w wypowiedzeniach z orzeczeniem zaprzeczonym; omal, ledwie (16)* : *GrzegRóżn* C4; *RejPos* 17v; Niewiém co zá zły człowiek oberwał iágody. Y vzywa z rołkofzą/ czego dołtał łnádnie/ A mnie pátrząc ieno łye łerce nie rozpádnie. *KochPieł* 14; *KmitaSpit* B4v.

Połączenia: »jedno (tylko) iż (ledwe)« (10): Za złe to [*mówiewie prawdy*] od nich przyjmuia Ieno iż ich Pły nieczuią. *RejKup* Dv; Pátrrze iáko [*Pożytek*] s Pochlebłtwem pięknie s łobą chodzą/ Iedno iż łie zá rączki połpołu nie wodzą. *RejWiz* 40 (2); *RejZwierc* 106 (2); *KochSat ktv*; *RejAp* 153; Gdyż im tho było z dawná obiecano [...] á obwołánim Prorokow y Pátriárchow łwiętych opowiedzyano/ iedno tylko iż páłcem nie vkazano. *RejPos* 195v (2); *RejZwierc* 247v.

»jedno że(ć)« (2): *RejFóz* H5; O dołyc ci dżił miedzy Kłiędzmi Iudałzow iefth: ktorzy iedno że nie pożrą Ołtarzá połpołu z ofiárą *OrzRozm* H2.

4. Wprowadza wypowiedzenie zależne (57) :

a. Wprowadza wypowiedzenie zawierające warunek wyłączny (ograniczający treść wypowiedzenia poprzedniego); *byleby tylko*; *tantum modo Vulg*; *dumtaxat Modrz (43)* :

α. Z orzeczeniem w trybie rozkazującym (33) : *ocoć trzeba pytay/ Iedno mi czału niemięzkay BierEz C*; *rad bendzye ye⁸⁰ Kro. m. przyaczyelyem panv Voyewodzye yedno pan Voyewoda nyechay strzeze thego. LibLeg 11/181 (3); RejKup t7v (2); KromRozm II B2; RejWiz 34 (3); RejZwierz 107; BibRadz 3.Reg 2/20; Nie bierzcie lichwy od bliźniego fwego/ ale gdy wnidzyefz do iego winnice/ iedz iągody iego coć fie chce/ iedno daley nie wynoś/ także prażmo ze zboża/ iedno kołą albo śirpem nie rzelz. BielKron 44 (2); SarnUzn [G2]; HistRzym 128; RejZwierz 9 (2); PaprPan Xv; KarnNap D; iefli infze lékárftwa też przyftąpią prędzéy to pómc s íprawić może iedno ciało dobrze przedtym przepurgowawfzy/ á porządnie siedząc dijety przyftrégaymy dobréy. Oczko 28v; SkarŻyw 503 (2); KochPieś 20 (2); Zlękfzy fię Piotr, wnet mu rzecze/ nie tylko nogi á ręce/ ale y głowę mą obmyi/ iedno mię w fwym kroleſtwie miey. ArtKanc E8 (2); áwom ia gotow przyſiądz iedno záplác. GórnRozm G3v; PaprUp L3v.*

Połączenia: »jedno też« (1): *Przedfię Pan nye potępi poftępkow wyernego. Yedno też nyeboraczku czekay Pána fwego LubPs K2v.*

»jedno tylko« = *tantummodo Vulg (3); Leop Mar 5/36 (2); Oto mam dwie corce [...] czyńciefz z niemi co fię wam podoba/ iedno thylko mężom tym gwałtu żadnego nieczyńcie BibRadz Gen 19/8.*

β. Z orzeczeniem w trybie oznajmującym (6) : *[złapana zięba prosi ptasznika] Ale mię poftaw ná íparze/ Tám tobie poſłużę dobrze. Bo iednoś mię tám poftawił/ Będziefz inych ziąb dofyć bił BierEz L3v (2); Iednos tego puſcil/ nieiefles przyiáciel Cefarzow [Si hunc dimittis, non es amicus caesaris Ioann 19/12] OpecŻyw 132; PatKaz III 137; BielKron 64v; RejZwierz 92.*

γ. Z *infinitiwem* (4) : *Pczołká też to máły koſzt/ iedno iey dáć pniaczek RejWiz 56; GostGosp 102 (3).*

b. Wprowadza wypowiedzenie uwydatniające bezpośrednio następstwo w czasie; *ledwie, skoro tylko; commodum, tantum Cn (14)* : *BierEz R2v (2); VE írodę iedno íwitalo/ dziewitza blogoflawioná nie mieífkaiątz przyífla ku fwemu milému fynowi OpecŻyw [80]; Drudzy piſzą iż też w tey ziemi węzą náyduią [...] iedno kogo vkąfi káždy vmrze á żadny sie nie wyleży. BielKron 266v; GórnDworz Y8v; Ieden powiáda/ iż mdleię Drugi/ iż wpoły martwieię. Sromotác to náłzá będzie Iedno fię dowiedzą ludzie. MWilkHist D.*

Połączenia: »jedno ... ali(ści)« (2): *Bo iednoś począł kwitnąć by kwiatek rożány/ Aliś od nieyiczliwéy śmierci wnet obrány. PudlFr 41; Ieno kiną/ áliſci íkoczyć muſiſz OrzJan 43.*

»jedno ... hnet (a. wnet)« [*szyk 3 : 2*] (5): *Xántus nie długo w láźni był/ A hnet wyſzedł iedno fie zmył BierEz D3v; BierRozm 13; przed grzechem Adám z Ewą w wielkim pokoju miefzkáli/ iedno zgrzelzyli hnet náftála woyná. OrzRozm Q4v; GórnDworz Ov; PudlFr 41.*

»jedno ... tedy« (1): [*Pilat*] *począł íobie myflitz. Iedno żydowie pana Iezufa wzrza/ tedy fie nad nim ímiluią/ ij puſcitz go káżą. OpecŻyw 129.*

»jedno ... zaraz« (1): *Sen długo nieprzeſpány/ iedno záwrze oczy Krzywooki Zoilus/ záraz indziej íkoczy. GostCast 12.*

*** *Bez wystarczającego kontekstu (5)* : Tantummodo, Tylko/ yedno. *Mącz* 441a, 319c; *Solum* – *Tilko*, iedno. *Calep* 991a; *WujNT* 83 *marg*, 162 *marg*.

Synonimy: **I. 1.** *chyba, jacy, jedynie, tylko*; **a. α.** *dopiero, jacy, ledwie, tylko, zaledwie*; **β.** *dopiero, jacy, tylko*; **b. c.** *jacy, tylko*; **2.** *jacy, jedynie, oprócz, procz, tylko*; **3. a.** *jacy, niż, oprócz, procz, tylko*; **b.** *jacy, oprócz, procz, tylko*; **4. a.** *byle, chyba, jacy, tylko*; **b.** *chyba, jacy, oprócz, procz, tylko*; **c.** *jacy, jedynie, tylko*; **II. 1. a. b.** *jacy, jedynie, tylko*; **c.** *wszak, wszakże*; **d.** *byle, chyba*; **e. a, ale, lecz; **2. a. b. c.** *a, ale, jacy, lecz*; **3.** *chyba, wszak, wszakże*; **a.** *ledwie*, **4. a.** *byle, chyba, jacy, tylko*; **b.** *jacy, ledwie, tylko*.**

Cf **JEDEN, JEDNOĆ, JEDNOŹ, JEDNOŹCI**